

**UDRUŽENJE POSLODAVACA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**AMANDMANI
NA ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA**

(Uvodni dio)

Ovaj set Amandmana sadrži prijedlog rješenja koja su usmjerena na stvaranje boljeg poslovnog ambijenta, otklanjanje barijera u poslovanju, jačanje pravne sigurnosti i discipline učesnika na tržištu i usaglašavanje sa Direktivama EU (I. Direktiva 68/151/CEE; II. Direktiva 77/91/EEC; III Direktiva 78/855/EEC i VI. Direktiva 82/891/EEC).

Amandmani se odnose na:

- Pojačanje imovinske odgovornosti članova društva kapitala (d.d., d.o.o., k.d.d.) za obaveze kompanije na tržištu, te preciziranje zakonskih rješenja o firmi/imenu, sjedištu, zastupanju i prokuri;
- Proširenje liste lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu i instituisanje prava člana/ova društva sa učešćem najmanje 5% da podnesu tužbu protiv tih lica, u ime i za račun društva (indirektna tužba). Isto rješenje se predlaže i u slučaju prekršaja pravila o sukobu interesa;
- Imovinsku odgovornost: vladajućeg za obaveze zavisnog društva; članova poslovnog udruženja; odgovornost pravnih sljednika za obaveze prednika kod podjele društva; članova društva personalnog tipa;
- Dioničko društvo (d.d.): jasnije definisanje otvorenog društva; zabranu preuzimanja garancija za obaveze člana društva; statutarno regulisanje statusa, prava i obaveza predsjednika i članova nadzornog odbora i uprave u slučaju razrješenja;
- Elemente finansijske strukture d.d.: povećanje osnovnog kapitala, dioničku premiju Fond rezervi; isključeni načini plaćanja dionica; pravima trećih lica na dionicama; pravima prioriternih dioničara; vlastite dionice (sticanje, isključenje prava); uvid u bilanse povezanih lica i konsolidovani bilans;
- Skupštinu d.d. saziva je odbor za reviziju, a ne član; razmatra izvještaj vanjskog revizora i bilanse povezanih lica; uvid dioničara u te dokumente; razlozi ništavosti odluke skupštine; statutarno uređivanje pitanje vezanih za upravljanje i vođenje društva;
- Kaznene odredbe i državni nadzor: predlaže se smanjenje visine prekršajne kazne uz njeno povećanje, ako se prekršaj ponovi (recidiv), kao i sankcije za nadležni državni organ koji profesionalno ne vrši svoju dužnost.

Primjedba na član 4.

Član 4. u Zakonu glasi:

Član 4. (Pravna sposobnost)

(1) Svojstvo pravnog lica društvo stiče danom upisa u registar koji vodi sud određen Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: registar društava).

(2) Društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.

(3) Prije upisa u registar društava niko ne može nastupati u ime društva.

(4) Lice koje postupi suprotno odredbi stava (3) ovog člana odgovara za stvorene obaveze cjelokupnom svojom imovinom, a kada tako nastupa više lica za obaveze odgovaraju neograničeno solidarno.

Amandman I

U članu 4. u stavu 1. riječ „sud“ zamijenjuje se sa riječiju „organ“.

Obrazloženje

Sudovi su formirani da sude, a ne da vode privredni registar. Zbog toga je potrebno proces registracije izmjestiti iz nadležnosti sudova i registraciju privrednih subjekata povjeriti organu koji će to efikasnije i jeftinije obaviti.

Sudovi su preopterećeni i vrijeme registracije traje veoma dugo. Ukoliko bi se registracija povjerila drugom organu, postigla bi se veća efikasnost i skratilo vrijeme registracije.

Zbog neefikasnosti i preopterećenosti sudova registracija traje i po nekoliko mjeseci, a na ovaj način bi se to moglo znatno smanjiti. Također, došlo bi do povećanja broja novoregistrovanih privrednih subjekata.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 4. (Pravna sposobnost)

(1) Svojstvo pravnog lica društvo stiče danom upisa u registar koji vodi organ određen Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: registar društava).

(2) Društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.

(3) Prije upisa u registar društava niko ne može nastupati u ime društva.

(4) Lice koje postupi suprotno odredbi stava (3) ovog člana odgovara za stvorene obaveze cjelokupnom svojom imovinom, a kada tako nastupa više lica za obaveze odgovaraju neograničeno solidarno.

Primjedba na član 5.

Član 5. u Zakonu glasi:

Član 5. (Odgovornost za obaveze)

(1) Svaki član društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću i komplementar u komanditnom društvu, odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom.

(2) Komanditor u komanditnom društvu, dioničar u dioničkom društvu i vlasnik udjela društva sa ograničenom odgovornošću ne odgovara za obaveze društva, osim kada:

- a) koristi društvo za postizanje ličnog cilja koji nije saglasan ciljevima drugih članova i društva u cjelini;
- b) upravlja imovinom društva kao svojom imovinom;
- c) koristi društvo za prevaru ili oštećenje svojih povjerilaca;
- d) utiče na smanjenje imovine društva u svoju korist ili korist trećih lica, ili utiče da društvo preuzme obaveze iako je znao ili morao znati da društvo nije ili neće biti sposobno da izvrši svoje obaveze.

Amandman II

U članu 5. u stavu 1. iza riječi „komplementar u komanditnom društvu“ dodaju se nove riječi „i komanditnom društvu na dionice“ ostali dio teksta se nastavlja.

U članu 5. u stavu 2. iza riječi „dioničar u dioničkom društvu“ dodaju se nove riječi koje glase „dioničar u komanditnom društvu na dionice“.

U članu 5. u stavu 2. riječi „ne odgovara za obaveze društva, osim“ brišu se, a umjesto njih dodaje se sljedeći tekst „odgovaraju za obaveze društva, neograničeno solidarno, cjelokupnom svojom imovinom ukoliko:“.

Obrazloženje

U članu 94. stav 3. ZPD predviđena je mogućnost da se komanditno društvo može transformirati u novi oblik organizovanja - komanditno društvo na dionice.

Odgovornost članova toga tipa društva (komplementara i dioničara) treba, takođe, regulirati saobrazno odgovornosti članova ostalih tipova privrednih društava.

Predložena izmjena stava 2. ima za cilj da se destimulišu vlasnici kapitala da zloupotrebljavaju svoja privredna društva u cilju pribavljanja imovinske koristi i prevare povjerilaca ili suvlasnika, čega smo u zadnje vrijeme svjedoci. Ista osoba osnuje pravno lice koje ne plaća svoje obaveze. Nakon toga isto lice osniva drugo pravno lice koje nastavlja sa prevarama i tako u nedogled. Takođe smo bili svjedoci da isti osnivač osnuje dva privredna društva, od kojih na jedno registruje imovinu a drugo pravno lice stupa u pravni promet. Pravno lice koje stupa u pravni

promet ne izmiruje svoje obaveze a prvo pravno lice isisava dobit kroz ugovore između ta dva lica. (Primjer TUŠ-a).

Zbog toga mislimo da je neophodno direktno odrediti i precizirati odgovornost, vlasnika koji zloupotrebljava vlastito društvo u cilju sticanja nedozvoljene dobiti ili namjerno nanosi štetu drugom licu.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 5.
(Odgovornost za obaveze)**

- (1) Svaki član društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću i komplementar u komanditnom društvu i komanditnom društvu na dionice, odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Komanditor u komanditnom društvu, dioničar u dioničkom društvu, dioničar u komanditnom društvu na dionice i vlasnik udjela društva sa ograničenom odgovornošću, odgovaraju za obaveze društva, neograničeno solidarno, cjelokupnom svojom imovinom ukoliko:
 - a. koristi društvo za postizanje ličnog cilja koji nije saglasan ciljevima drugih članova i društva u cjelini;
 - b. upravlja imovinom društva kao svojom imovinom;
 - c. koristi društvo za prevaru ili oštećenje svojih povjerilaca;
 - d. utiče na smanjenje imovine društva u svoju korist ili korist trećih lica, ili utiče da društvo preuzme obaveze iako je znao ili morao znati da društvo nije ili neće biti sposobno da izvrši svoje obaveze.

Primjedba na član 8.

Član 8. u Zakonu glasi:

**Član 8.
(Valjanost poslova)**

Poslovi koje zaključi lice koje je svojim položajem ili na drugi način ovlašteno za zastupanje i predstavljanje društva, valjani su za treće lice i u slučaju da su zaključeni poslovi izvan djelatnosti upisane u registar društava, osim ako je treće lice znalo ili moralo znati da su takvi poslovi izvan djelatnosti društva.

Amandman III

U članu 8. riječi: „koje je svojim položajem ili na drugi način ovlašteno za zastupanje i predstavljanje društva“ se zamjenjuju riječima „ovlašteno za zastupanje društva“ a dalji tekst se nastavlja.

Obrazloženje

Predložena odredba uvodi pravnu nesigurnost obzirom da je potpuno nezgrapna, te pravno preširoko definisana. Postavlja se pitanje šta znači lice koje je svojim položajem ili na drugi način ovlašteno za zastupanje? Zašto onda postoji sudski registar. Naša primjedba ima za cilj uspostavljanje veće pravne sigurnosti. Ovde je u pitanju pravni promet za koji je bitan institut zastupanja. To je radnja preduzeta u ime i za račun društva čiji su pravni učinci sticanje, mijenjanje i prestanak prava i obaveza za društvo. I ZOO reguliše zastupanje (čl. 84 -98). Predstavljanje je ovlaštenje koje nema pravni učinak preuzimanja materijalnih obaveza za društvo. Predstavljanje nije važno za pravni promet i ne upisuje se u registar društava.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 8. (Valjanost poslova)

Poslovi koje zaključi lice ovlašteno za zastupanje društva, valjani su za treće lice i u slučaju da su zaključeni poslovi izvan djelatnosti upisane u registar društava, osim ako je treće lice znalo ili moralo znati da su takvi poslovi izvan djelatnosti društva.

Primjedba na član 10.

Član 10. u Zakonu glasi:

Član 10. (Podružnice)

- (1) Društvo, domaće ili strano, može izvan mjesta sjedišta osnovati jednu ili više podružnica u kojima obavlja svoje djelatnosti.
- (2) Podružnica nastaje odlukom o osnivanju koju donosi ovlašteni organ društva u skladu s osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (3) Podružnice nemaju svojstvo pravnog lica.
- (4) Podružnica ima mjesto poslovanja i zastupnika, a poslove sa trećim licima obavlja u ime i za račun društva.
- (5) Podružnice domaćeg društva se upisuju u registar društava u registarskom sudu u kojem je društvo upisano.
- (6) Podružnice stranog društva se upisuju u registar društava u registarskom sudu na čijem području je sjedište podružnice.

Amandman IV

U stavu 1. člana 10. briše dio teksta „izvan mjesta sjedišta“.

Obrazloženje

Potreba za osnivanjem podružnice ne mora biti vezana samo za geografsko područje, već i za obavljanje određene djelatnosti zbog čega privredno društvo treba imati mogućnost da osniva podružnice i u mjestu sjedišta.

Nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 10. (Podružnice)

- (1) Društvo, domaće ili strano može osnovati jednu ili više podružnica u kojima obavlja svoje djelatnosti.
- (2) Podružnica nastaje odlukom o osnivanju koju donosi ovlašteni organ društva u skladu s osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (3) Podružnice nemaju svojstvo pravnog lica.
- (4) Podružnica ima mjesto poslovanja i zastupnika, a poslove sa trećim licima obavlja u ime i za račun društva.
- (5) Podružnice domaćeg društva se upisuju u registar društava u registarskom sudu u kojem je društvo upisano.
- (6) Podružnice stranog društva se upisuju u registar društava u registarskom sudu na čijem području je sjedište podružnice.

Primjedba na član 12.

Član 12. u Zakonu glasi:

Član 12. (Elementi)

- (1) Firma društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću mora sadržavati prezime najmanje jednog člana, uz oznaku da ih ima više, i oznaku "d.n.o."
- (2) Firma komanditnog društva mora sadržavati prezime najmanje jednog komplementara i oznaku "k.d.", a ne smije sadržavati imena komanditora.
- (3) Firma društva sa ograničenom odgovornošću mora sadržavati oznaku "d.o.o."
- (4) Firma dioničkog društva mora sadržavati oznaku "d.d."
- (5) Firma iz st. (1) i (2) ovog člana obavezno sadrži firmu drugog društva koje je član društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću ili komplementar komanditnog društva.

Amandman V

U članu 12. dodaje se novi 3. stav koji glasi:

" (3) Firma komanditnog društva na dionice mora sadržavati prezime najmanje jednog komplementara i oznaku "k.d.d.".

Dosadašnji stavovi 3. 4. i 5. postaju stavovi 4., 5. i 6.

U istom članu iza stava 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi: „ Firma sadrži sjedište društva“.

Obrazloženje

Firma komanditnog društva na dionice mora se razlikovati od firme prostog komanditnog društva (k.d.). U ovom tipu društva komanditori imaju pravni status dioničara.

Sjedište društva treba da je obavezan element firme kao što je to predviđeno za podružnicu (Prijedlog čl. 14). Sjedište je značajno za platni promet, sudsku i upravnu nadležnost, fiskalna davanja, poslovnu i drugu korespondenciju.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 12. (Elementi)

- (1) Firma društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću mora sadržavati prezime najmanje jednog člana, uz oznaku da ih ima više, i oznaku “d.n.o.”.
- (2) Firma komanditnog društva mora sadržavati prezime najmanje jednog komplementara i oznaku “k.d.”, a ne smije sadržavati imena komanditora.
- (3) Firma komanditnog društva na dionice mora sadržavati prezime najmanje jednog komplementara i oznaku “k.d.d.”.
- (4) Firma društva sa ograničenom odgovornošću mora sadržavati oznaku “d.o.o.”.
- (5) Firma dioničkog društva mora sadržavati oznaku “d.d.”.
- (6) Firma iz st. (1) i (2) ovog člana obavezno sadrži firmu drugog društva koje je član društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću ili komplementar komanditnog društva.
- (7) Firma sadrži sjedište društva.

Primjedbe na član 14.

Član 14. u Zakonu glasi:

Član 14. (Dodatni elementi)

- (1) Firma može sadržavati dodatne elemente koji bliže označavaju društvo i sjedište društva.
- (2) Društvo može koristiti skraćenu firmu, koja mora sadržavati oznake po kojima se razlikuje od drugih firmi i oznaku oblika društva.
- (3) Firma podružnice mora sadržavati punu firmu društva, oznaku da je podružnica i sjedište podružnice.

Amandman VI

U članu 14. u stavu 1. brišu se riječi: „ i sjedište društva“.

Obrazloženje

Predloženo rješenje je konsekventno prethodnom amandmanu.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 14. (Dodatni elementi)

- (1) Firma može sadržavati dodatne elemente koji bliže označavaju društvo.
- (2) Društvo može koristiti skraćenu firmu, koja mora sadržavati oznake po kojima se razlikuje od drugih firmi i oznaku oblika društva.
- (3) Firma podružnice mora sadržavati punu firmu društva, oznaku da je podružnica i sjedište podružnice.

Primjedba na član 21.

Član 21. u Zakonu glasi:

Član 21. (Poslovna korespondencija)

Sva poslovna pisma i narudžbe društva moraju sadržavati:

- a) punu firmu i adresu sjedišta društva;
- b) punu firmu i adresu sjedišta podružnica društva;
- c) naziv i sjedište institucije kod koje i broj pod kojim je društvo upisano;
- d) broj računa sa nazivom i sjedištem finansijske organizacije kod koje društvo drži račun, ukoliko društvo ima više računa, za svaki od njih;
- e) porezni identifikacioni broj društva.

Amandman VII

U članu 21. u tački d) riječi „drži račun“ zamjenjuje se sa riječima „ima otvoren račun“.

Obrazloženje

Ova primjedba je tehničke prirode i smatramo da u Zakonu treba da stoji „ima otvoren račun“ . Naša primjedba je u smislu usklađivanja sa Zakonom o platnom prometu obzirom da društvo može imati otvoren račun na kojem drži novčana sredstva. Predložena odredba je neprecizna budući da poslodavci mogu doći u dilemu da li se radi o otvorenom računu ili samo računu na kojem drži novčana sredstva.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 21.
(Poslovna korespondencija)**

Sva poslovna pisma i narudžbe društva moraju sadržavati:

- a) punu firmu i adresu sjedišta društva;
- b) punu firmu i adresu sjedišta podružnica društva;
- c) naziv i sjedište institucije kod koje i broj pod kojim je društvo upisano;
- d) broj računa sa nazivom i sjedištem finansijske organizacije kod koje društvo ima otvoren račun, ukoliko društvo ima više računa, za svaki od njih;
- e) porezni identifikacioni broj društva.

Primjedba na član 24.

Član 24. u Zakonu glasi:

**Član 24.
(Lice s ovlaštenjima)**

(1) Lice s ovlaštenjima za zastupanje upisanim u registar društava ovlašteno je poduzimati sve radnje i obavljati sve poslove u ime i za račun društva u okviru ovlaštenja upisanih u registar društava.

(2) Lice s ovlaštenjima za zastupanje koje prekorači ograničenja ovlaštenja iz stava (1) ovog člana odgovorno je za štetu koja se time prouzrokuje privrednom društvu ili trećem licu s kojim je posao zaključen.

Amandman VIII

U stavu 1. briše se tačka, dodaje zarez i tekst: „osim ukoliko odredbama ovog zakona nije šta drugo predviđeno“.

Objasnenje

Vežano za prijedlog dopune člana 61. Zakona kojom se predviđa mogućnost zastupanja od strane ovlaštenog lica i prije upisa izmjene lica ovlaštenog za zastupanje u sudski registar, to je valjalo predložiti i dopunu stava 1. člana 24. kako bi se uklonila mogućnost da se predmetni stav tumači suprotno prijedlogu dopune člana 61. Zakona.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 24.
(Lice s ovlaštenjima)**

(1) Lice s ovlaštenjima za zastupanje upisanim u registar društava ovlašteno je poduzimati sve radnje i obavljati sve poslove u ime i za račun društva u okviru ovlaštenja upisanih u registar društava, osim ukoliko odredbama ovog zakona nije šta drugo predviđeno.

(2) Lice s ovlaštenjima za zastupanje koje prekorači ograničenja ovlaštenja iz stava (1) ovog člana odgovorno je za štetu koja se time prouzrokuje privrednom društvu ili trećem licu s kojim je posao zaključen.

Primjedba na član 25.

Član 25. u Zakonu glasi:

Član 25. (Odgovornost)

(1) Lice kome je povjereno obavljanje određenih poslova u okviru djelatnosti društva, ovlašteno je poduzimati sve radnje i zaključivati poslove koji se uobičajeno obavljaju ili nastaju uz poslove koji su mu povjereni.

(2) Društvo odgovara za obaveze koje, u njegovo ime, od njega ovlašteno lice stvori prekoračenjem ovlaštenja, ako treće lice nije znalo ili nije moglo znati za prekoračenje ovlaštenja.

Amandman IX

U članu 25. stav 2. briše se.

Obrazloženje

Mišljenja smo da ova odredba može nanijeti ozbiljnu štetu vlasnicima kapitala, obzirom da teret dokazivanja stavlja na privredno društvo. Svrha postojanja Registra društava je da bude javan i da svako može uvidom u registar doći do podataka koji su mu neophodni u njegovom poslovanju. Također, svaka registracija i izmjena registracije objavljuje se u Službenim novinama Federacije BiH. Osim toga svako lice koje učestvuje u pravnom prometu može od druge strane zahtjevati da mu dostavi izvod iz registra na osnovu kojih će imati sve činjenice koje su mu potrebne. Sigurni smo da svi predloženi argumenti predstavljaju dovoljnu zaštitu svim licima koji učestvuju u pravnom prometu.

Potpuno nepotrebno je da zakon posebno štiti stranu koja ne želi ili neće da se koristi svojim pravima, odnosno pravo na uvid u sudski registar. Razlog više je da treće lice prije potpisivanja ugovora, ima pravo tražiti da mu se dostavi izvod iz registra iz kojeg će se vidjeti obim ovlaštenja i djelatnost društva.

Ukoliko Predložena odredba ostane u tekstu zakona, moguće su manipulacije njenom primjenom u praksi što će dovesti do pravne nesigurnosti, jer vlasnik firme može trpjeti nesagledive posljedice, za koje nije znao ili nije ni mogao znati. Šta znači inače institut ograničenja ovlaštenja u pravnom prometu, koji se upisuje u registar privrednih društava, kada se on neće primjenjivati u praksi.

Pitanje dokazivanja savjesnosti trećeg u stavu 2. obaveza je društvo što nije ispravno. Polazeći od načela javnosti registra treće lice je u mogućnosti da utvrdi djelatnost odnosno prekoračenje djelatnosti društva, uključujući i obavještanje u Službenim novinama.

Ističemo da je ovakav amandman uložen na Nacrt zakona i da je usvojen od Ministarstva za energetiku, industriju i rudarstvo, što je navedeno i u tekstu dokumenta „Komentari i uporedni prikaz usklađenosti“ dostavljen zastupnicima, ali nije našao svoje mjesto u Prijedlogu Zakona.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 25.
(Odgovornost)**

(1) Lice kome je povjereno obavljanje određenih poslova u okviru djelatnosti društva, ovlašteno je poduzimati sve radnje i zaključivati poslove koji se uobičajeno obavljaju ili nastaju uz poslove koji su mu povjereni.

Primjedba na član 26.

Član 26. u Zakonu glasi:

**Član 26.
(Prokura)**

(1) Prokura je pismeno ovlaštenje za poduzimanje svih pravnih radnji i poslova u ime i za račun društva, osim prenosa i opterećenja nekretnina, ako ovlaštenje za to nije posebno i izričito navedeno.

(2) Prokura se može dati samo za podružnicu, što se izričito navodi u registru društava i prilikom istupanja prokuriste, a u protivnom se smatra da je prokura data za društvo u cjelini.

(3) Prokura se može dati svakom punoljetnom i potpuno poslovno sposobnom licu bez obzira na dužnost i poslove koje obavlja, izuzev, ako drugačije nije predviđeno aktom o osnivanju društva, odnosno statutom društva.

(4) Prokura se ne može dati pravnom licu.

(5) Prokura je neprenosiva.

Amandman X

U članu 26. u stavu 1. riječ „ pismeno“ se zamjenjuje sa riječju „pisano“.

U istom članu stav 5. treba brisati.

Objasnenje

Identično rješenje je predviđeno u čl. 31. stavu 3.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 26.
(Prokura)**

- (1) Prokura je pisano ovlaštenje za poduzimanje svih pravnih radnji i poslova u ime i za račun društva, osim prenosa i opterećenja nekretnina, ako ovlaštenje za to nije posebno i izričito navedeno.
- (2) Prokura se može dati samo za podružnicu, što se izričito navodi u registru društava i prilikom istupanja prokuriste, a u protivnom se smatra da je prokura data za društvo u cjelini.
- (3) Prokura se može dati svakom punoljetnom i potpuno poslovno sposobnom licu bez obzira na dužnost i poslove koje obavlja, izuzev, ako drugačije nije predviđeno aktom o osnivanju društva, odnosno statutom društva.
- (4) Prokura se ne može dati pravnom licu.

Primjedba na član 31.

Član 31. u Zakonu glasi:

**Član 31.
(Davanje i prestanak prokure)**

- (1) Davanje i prestanak prokure društvo je dužno prijaviti za upis u registar društava.
- (2) Prokurist deponuje svoj potpis kod registarskog suda, a prilikom zastupanja društva dužan je uz potpis staviti naznaku da nastupa kao prokurist.
- (3) Prokura prestaje opozivom od društva i otkazom od prokuriste.

Amandman XI

U članu 31. dodaje se novi stav 1. i 2. koji glase:

**„(1) Prokuru daje i opoziva direktor društva uz prethodnu saglasnost nadzornog odbora.
(2) Odnos prokuriste prema direktoru i članovima uprave utvrđuje se Statutom.“**

Dosadašnji stavovi 1-3. postaju stavovi 3-5.

Obrazloženje

Obzirom na zakonska ovlaštenja prokuriste (preduzimanje svih pravnih radnji i poslova) zakonom, a ne statutom, bi trebalo precizirati koji organi društva daju i opozivaju prokuru. Prokuru daje i opoziva direktor uz saglasnost nadzornog odbora, kao najvišeg operativnog organa upravljanja. Prokura se ne može ograničavati, ali tehnička pitanja efikasnijeg funkcionisanja prokure i menadžmenta (komunikacije, rokovi, izgradnja stavova, izvještavanje) treba da se uredi statutom.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 31.
(Davanje i prestanak prokure)

- (1) Prokuru daje i opoziva direktor društva uz prethodnu saglasnost nadzornog odbora.
- (2) Odnos prokuriste prema direktoru i članovima uprave utvrđuje se Statutom Prokuru daje i opoziva direktor društva uz prethodnu saglasnost nadzornog odbora.
- (3) Davanje i prestanak prokure društvo je dužno prijaviti za upis u registar društava.
- (4) Prokurist deponuje svoj potpis kod registarskog suda, a prilikom zastupanja društva dužan je uz potpis staviti naznaku da nastupa kao prokurist.
- (5) Prokura prestaje opozivom od društva i otkazom od prokuriste.

Primjedba na član 32.

Član 32. u Zakonu glasi:

Član 32.
(Lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu)

- (1) Posebne dužnosti prema društvu imaju:
 - a) članovi društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću i komplementari;
 - b) član društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili član društva sa ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u smislu povezanih lica;
 - c) dioničar koji posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili dioničar koji je kontrolni dioničar u smislu povezanih lica;
 - d) članovi uprave, predsjednik i članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi;
 - e) likvidacioni upravnik.
- (2) Značajno učešće u osnovnom kapitalu društva u smislu stava (1) tač. b) i c) ovog člana iznosi učešće od najmanje 20% u osnovnom kapitalu društva.
- (3) Kontrolni član društva ili kontrolni dioničar u smislu stava (1) tač. b) i c) ovog člana je lice koje ima više od 50% glasačkih prava u privrednom društvu na osnovu običnih dionica ili koje na drugi način vrši kontrolni uticaj nad upravljanjem i vođenjem poslova društva.
- (4) Lica iz stava (1) ovog člana izvršavaju svoje poslove savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu društva (u daljem tekstu: dužna pažnja).
- (5) Lice koje postupi sa dužnom pažnjom ne odgovara za štetu koja iz takve procjene nastane za društvo.

Amandman XII

U članu 32. stav 1. tačka d. mijenja se i glasi:

„ Direktor i izvršni direktori, predsjednik i članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi društva“.

Obrazloženje

U zakonu treba izričito naglasiti da posebne dužnosti prema društvu mora imati direktor (predsjednik Uprave) i predsjednik nadzornog odbora jer zakon u materiji o nadzornom

odboru i upravi (čl. 247 – 267) posebno naglašava te dužnosnike. Teško je objasniti da lični interes može imati član uprave i nadzornog odbora, a ne i predsjednici.

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

**Član 32.
(Lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu)**

(1) Posebne dužnosti prema društvu imaju:

- a) članovi društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću i komplementari;
- b) član društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili član društva sa ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u smislu povezanih lica;
- c) dioničar koji posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili dioničar koji je kontrolni dioničar u smislu povezanih lica;
- d) direktor i izvršni direktori, predsjednik i članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi društva;
- e) likvidacioni upravnik.

(2) Značajno učešće u osnovnom kapitalu društva u smislu stava (1) tač. b) i c) ovog člana iznosi učešće od najmanje 20% u osnovnom kapitalu društva.

(3) Kontrolni član društva ili kontrolni dioničar u smislu stava (1) tač. b) i c) ovog člana je lice koje ima više od 50% glasačkih prava u privrednom društvu na osnovu običnih dionica ili koje na drugi način vrši kontrolni uticaj nad upravljanjem i vođenjem poslova društva.

(4) Lica iz stava (1) ovog člana izvršavaju svoje poslove savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu društva (u daljem tekstu: dužna pažnja).

(5) Lice koje postupi sa dužnom pažnjom ne odgovara za štetu koja iz takve procjene nastane za društvo.

Primjedba na član 35.

Član 35. u Zakonu glasi:

**Član 35.
(Tužba zbog odobravanja poslova u kojima postoji lični interes)**

(1) Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32. stav (1) ovog zakona koje je imalo lični interes u pravnom poslu i tražiti naknadu štete ako za taj pravni posao nije pribavljeno prethodno odobrenje ili ako nadležnom organu društva prilikom donošenja odluke o odobravanju pravnog posla nisu predstavljene sve činjenice od značaja za donošenje takve odluke.

(2) Ako je tuženi član uprave, društvo zastupa lice imenovano od strane nadležnog organa društva, u skladu sa statutom društva.

Amandman XIII

U članu 35. dodaju se novi stavovi 2. i 3. koji glase:

„ Ako su stečeni uslovi iz stava 1. ovog člana, tužbu u ime i za račun društva može podnijeti član društva čiji je vlasnički udio najmanje 5%.

Tužba se podnosi u roku od tri mjeseca od saznanja za prekršaj, a najkasnije godinu dana od učinjenog prekršaja pravila iz stava 1. ovog člana“.

Dosadašnji stav 2. postaje stav 4. u kojem se iza riječi „društva“ briše zarez i dodaju riječi „Skupština i Nadzorni odbor“ i stavlja tačka a ostali dio teksta se briše.

Objasnenje

Pravo na podnošenje tužbe treba dati i članu društva (dioničaru) jer malo je vjerovatno da će u praksi biti slučajevi da društvo podnese tužbu protiv kontrolnog člana društva ili onog koji ima značajno učešće ili direktora ili predsjednika i članova nadzornog odbora. Jače se štite interesi društva i ostalih članova. Zato član društva tužbu može podnijeti isključivo u ime i za račun društva. U pitanju je tzv. indirektna tužba. Pravo podnošenja tužbe vezano je za subjektivni i objektivni rok - tri mjeseca odnosno godinu dana.

Tako da nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 35.

(Tužba zbog odobravanja poslova u kojima postoji lični interes)

(1) Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32. stav (1) ovog zakona koje je imalo lični interes u pravnom poslu i tražiti naknadu štete ako za taj pravni posao nije pribavljeno prethodno odobrenje ili ako nadležnom organu društva prilikom donošenja odluke o odobravanju pravnog posla nisu predstavljene sve činjenice od značaja za donošenje takve odluke.

(2) Ako su stečeni uslovi iz stava 1. ovog člana, tužbu u ime i za račun društva može podnijeti član društva čiji je vlasnički udio najmanje 5%.

(3) Tužba se podnosi u roku od tri mjeseca od saznanja za prekršaj, a najkasnije godinu dana od učinjenog prekršaja pravila iz stava 1 ovog člana“.

(4) Ako je tuženi član uprave, društvo zastupa lice imenovano od strane nadležnog organa društva (Skupština i Nadzorni odbor).

Primjedba na član 37.

Član 37. u Zakonu glasi:

Član 37.

(Tužba zbog povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa)

(1) Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32. stav (1) ovog zakona koje povrijedi dužnost izbjegavanja sukoba interesa iz člana 36. ovog zakona, kojom može tražiti:

a) naknadu štete ili

b) prenos na društvo koristi koje je to lice, odnosno povezano lice iz člana 34. stav (3) ovog zakona ostvarilo kao posljedicu te povrede dužnosti.

(2) Ako je tuženi član uprave, društvo zastupa lice imenovano od strane nadležnog organa društva, u skladu sa statutom društva.

Amandman XIV

U članu 37. iza riječi „Društvo“ dodaju se nove riječi koje glase „ ili član društva čiji je vlasnički udio najmanje 5% u ime i za račun društva“ a ostali tekst se nastavlja.

U istom članu dodaje se novi stav 2., koji glasi:

„ Rokovi za podnošenje tužbe su isti kao u članu 35. stav 3.“

Dosadašnji stav 2. se briše.

Obrazloženje

U slučaju prekršaja sukoba interesa treba instituisati pravo članu društva da podnese tužbu radi jače zaštite interesa društva i ostalih članova. Pravo na podnošenje tužbe se vremenski dimenzionira. Brisanje stava 2. iz razloga što je već sadržan u članu 35. stav 4.

Tako da nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 37.

(Tužba zbog povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa)

(1) Društvo ili član društva čiji je vlasnički udio najmanje 5% u ime i za račun društva može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32. stav (1) ovog zakona koje povrijedi dužnost izbjegavanja sukoba interesa iz člana 36. ovog zakona, kojom može tražiti:

a) naknadu štete ili

b) prenos na društvo koristi koje je to lice, odnosno povezano lice iz člana 34. stav (3) ovog zakona ostvarilo kao posljedicu te povrede dužnosti.

(2) Rokovi za podnošenje tužbe su isti kao u članu 35. stav 3.

Primjedba na član 40.

Član 40. u Zakonu glasi:

Član 40.

(Zabrana konkurencije)

(1) Član društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću, komplementar komanditnog društva, vlasnik udjela i član uprave i nadzornog odbora u društvu sa ograničenom odgovornošću, član nadzornog odbora i uprave dioničkog društva i prokurist ne smije bez odobrenja nadležnog organa društva u skladu sa statutom društva, u tom svojstvu ili kao zaposleni u drugom društvu i kao samostalni poduzetnik učestvovati u djelatnosti koja je ili bi mogla biti u konkurentnom odnosu s djelatnošću prvog društva.

(2) Osnivačkim aktom ili statutom društva može se odrediti trajanje zabrane i nakon prestanka svojstva iz stava (1) ovog člana a najduže dvije godine.

Amandman XV

U stavu 1. člana 40. briše se dio teksta „bez odobrenja nadležnog organa društva u skladu sa statutom društva“.

Obrazloženje

Ne treba ostavljati mogućnost da član nadzornog odbora ili član uprave može obavljati djelatnost koja je u konkurentnom odnosu sa djelatnošću društva, jer je to očigledan sukob interesa.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 40. (Zabrana konkurencije)

(1) Član društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću, komplementar komanditnog društva, vlasnik udjela i član uprave i nadzornog odbora u društvu sa ograničenom odgovornošću, član nadzornog odbora i uprave dioničkog društva i prokurist ne smije u tom svojstvu ili kao zaposleni u drugom društvu i kao samostalni poduzetnik učestvovati u djelatnosti koja je ili bi mogla biti u konkurentnom odnosu s djelatnošću prvog društva.

(2) Osnivačkim aktom ili statutom društva može se odrediti trajanje zabrane i nakon prestanka svojstva iz stava (1) ovog člana a najduže dvije godine.

Primjedba na član 44.

Član 44. u Zakonu glasi:

Član 44. (Osnovni kapital)

(1) Osnovni kapital društva je iznos kapitala koji su upisali članovi društva na osnovu osnivačkog akta.

(2) Promjena osnovnog kapitala se upisuje na osnovu statuta ili izmjena statuta društva.

(3) Dioničko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću ima osnovni kapital, najmanje u iznosu utvrđenom ovim zakonom.

(4) Posebnim zakonom za društva koja obavljaju posebne djelatnosti može se utvrditi veći iznos osnovnog kapitala.

(5) Dio osnovnog kapitala koji je jednak ulozima u gotovini može biti potpuno ili djelimično uplaćen (upisan ali neuplaćen osnovni kapital).

(6) Osnovni kapital društva se može uvećavati ili smanjivati.

(7) U slučaju smanjivanja kapitala osnovni kapital ne može biti smanjen ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

Amandman XVI

U članu 44. u stavu 7. iza riječi „utvrđenog“ dodaju se riječi „posebnim zakonima“ stavlja se tačka, a ostali dio teksta se briše.

Obrazloženje

Princip da se osnovni kapital ne može umanjiti ispod zakonskog minimuma utvrđenog ovim zakonom, treba da važi i za društva koja obavljaju posebne djelatnosti (banke, profesionalne posrednika, osiguravajuća i reosiguravajuća društva, leasing društva).

Tako da nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 44. (Osnovni kapital)

(1) Osnovni kapital društva je iznos kapitala koji su upisali članovi društva na osnovu osnivačkog akta.

(2) Promjena osnovnog kapitala se upisuje na osnovu statuta ili izmjena statuta društva.

(3) Dioničko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću ima osnovni kapital, najmanje u iznosu utvrđenom ovim zakonom.

(4) Posebnim zakonom za društva koja obavljaju posebne djelatnosti može se utvrditi veći iznos osnovnog kapitala.

(5) Dio osnovnog kapitala koji je jednak ulozima u gotovini može biti potpuno ili djelimično uplaćen (upisan ali neuplaćen osnovni kapital).

(6) Osnovni kapital društva se može uvećavati ili smanjivati.

(7) U slučaju smanjivanja kapitala osnovni kapital ne može biti smanjen ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog posebnim zakonima.

Primjedba na član 46.

Član 46. u Zakonu glasi:

Član 46. (Vrijednost uloga)

- (1) Vrijednost uloga u stvarima i pravima mora biti određena u osnivačkom aktu ili statutu društva, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.
- (2) Vrijednost uloga u stvarima i pravima u dioničkom društvu i društvu sa ograničenom odgovornošću određuje se na osnovu procjene prihvaćene ugovorom od strane svih osnivača.

Amandman XVII

U članu 46. u stavu 2. poslije riječi „procjene“ dodaju se riječi „ ovlaštenog lica ili institucije i“ a dalji tekst se nastavlja.

Objasnenje

Procjenu vrijednosti uloga u stvarima i pravima treba isključivo da vrše ovlaštena lica ili institucije (sudski vještaci, revizorske kuće) što treba ovim, sistemskim zakonom propisati.

Tako da nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 46. (Vrijednost uloga)

- (1) Vrijednost uloga u stvarima i pravima mora biti određena u osnivačkom aktu ili statutu društva, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.
- (2) Vrijednost uloga u stvarima i pravima u dioničkom društvu i društvu sa ograničenom odgovornošću određuje se na osnovu procjene ovlaštenog lica ili institucije i prihvaćene ugovorom od strane svih osnivača.

Primjedba na član 53.

Član 53. u Zakonu glasi:

Član 53. (Društva sa uzajamnim učešćem)

Društva sa uzajamnim učešćem u osnovnom kapitalu su povezana društva kod kojih svako društvo ima učešće u osnovnom kapitalu drugog društva.

Amandman XVIII

**U članu 53. dodaje se novi stav 2. koji glasi:
„ Odnosi između društava uređuju se srazmjerno nominalnom iznosu učešća jednog društva u ukupnom osnovnom kapitalu drugog društva“.**

Obrazloženje

Naglašen isti princip kao kod odnosa vladajuće - zavisno društvo. Ako se ne reguliše zakonom u praksi bi se mogla primijeniti i druga rješenja. Po ovom pitanju nema autonomije ulagača.

Tako da nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 53. (Društva sa uzajamnim učešćem)

- (1) Društva sa uzajamnim učešćem u osnovnom kapitalu su povezana društva kod kojih svako društvo ima učešće u osnovnom kapitalu drugog društva.
- (2) Odnosi između društava uređuju se srazmjerno nominalnom iznosu učešća jednog društva u ukupnom osnovnom kapitalu drugog društva.

Primjedba na član 57.

Član 57. u Zakonu glasi:

Član 57. Zajedničke odredbe za povezana društva

- (1) Vladajuće društvo neograničeno solidarno odgovara povjeriocima u postupku stečaja zavisnog društva ako je stečaj prouzrokovan obavezujućim nalogima, odlukama ili uputstvima vladajućeg društva.
- (2) Ako vladajuće društvo dovede zavisno društvo u položaj da izvrši za sebe štetan pravni posao ili da na svoju štetu nešto učini ili propusti da učini, nadoknadit će zavisnom društvu štetu prouzrokovanu po tom osnovu.
- (3) Zahtjev za naknadu štete iz stava (2) ovog člana, u ime zavisnog društva, mogu podnijeti dioničari i članovi zavisnog društva koji posjeduju ili predstavljaju najmanje 10% osnovnog kapitala tog društva ili statutom određeni manji dio, kao i povjerioci društva čija potraživanja iznose više od 10% osnovnog kapitala zavisnog društva.
- (4) Pored vladajućeg društva, kao solidarni dužnici odgovaraju članovi uprave vladajućeg društva koji su zavisno društvo doveli u položaj da izvrši za sebe štetan pravni posao ili da na svoju štetu nešto učini ili propusti da učini.
- (5) Kao solidarni dužnici odgovaraju i članovi uprave zavisnog društva ako su povrijedili svoje dužnosti, osim ako su postupali po uputstvima uprave vladajućeg društva.

Amandman XIX

Iza člana 57. „Zajedničke odredbe za povezana društva“ dodaje se novi član 57 a) koji glasi:

- (1) Vladajuće društvo može zavisnom društvu davati obvezujuća uputstva, naloge i odluke.**

(2) Vladajuće društvo odgovara neograničeno solidarno za obaveze koje je zavisno društvo preuzelo postupajući po obvezujućim uputstvima, nalogima i odlukama“.

Obrazloženje

Prednja rješenja su mutatis mutandis postojala u tekstu ZPD iz 1999. god. Zakonom treba jasno regulisati pravni odnos na relaciji vladajuće – zavisno društvo u pogledu: a) obvezujućih uputstava i b) odgovornosti povodom istih. Ne mogu vladajuća društva, iz BiH ili inostranstva, davati obvezujuća uputstva zavisnim društvima u BiH, a da povodom njih uopšte ne odgovaraju povjericima zavisnih društava. U većini slučaja zavisna društva su smještena u FBiH pa njima i povjericima treba obezbijediti pravnu zaštitu.

Tako da ukoliko se usvoji primjedba novi član glasi:

Član 57a)

- (1) Vladajuće društvo može zavisnom društvu davati obvezujuća uputstva, naloge i odluke.
- (2) Vladajuće društvo odgovara neograničeno solidarno za obaveze koje je zavisno društvo preuzelo postupajući po obvezujućim uputstvima, nalogima i odlukama“.

Primjedba na član 58.

Član 58. u Zakonu glasi:

Član 58. (Poslovno udruženje)

- (1) Poslovno udruženje je ekonomska interesna grupacija koju mogu osnovati dva ili više društava, radi unapređenja, promocije i usklađivanja obavljanja svojih djelatnosti.
- (2) Poslovno udruženje se ne osniva radi sticanja dobiti.
- (3) Poslovno udruženje je pravno lice.
- (4) Poslovno udruženje upisuje se u registar društava u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.
- (5) Oznaka "poslovno udruženje" navodi se u firmi.
- (6) Poslovno udruženje istupa u pravnom prometu u svoje ime i za račun svojih članova i u ime i za račun svojih članova.
- (7) Za obaveze preuzete u pravnom prometu poslovno udruženje odgovara svojom imovinom, a članovi odgovaraju na način određen ugovorom o osnivanju, odnosno ugovorom s trećim licem.
- (8) Ugovorom o osnivanju utvrđuje se naziv, vrijeme osnivanja i trajanja, cilj i djelatnost, sjedište, upravljanje, zastupanje, odgovornost, pristupanje, istupanje, istupanje u pravnom prometu, isključenje, imovina, nadzor, prestanak, kao i druga pitanja značajna za ostvarivanje ciljeva osnivanja poslovnog udruženja.

Amandman XX

U članu 58. stav 7. mijenja se i glasi:

„ Za obaveze preuzete u pravnom prometu poslovno udruženje odgovara cjelokupnom svojom imovinom, a za obaveze koje prelaze njegovu imovinu odgovaraju svi članovi neograničeno i solidarno“.

Obrazloženje

Neograničena solidarna odgovornost članova poslovnog udruženja treba da obezbijedi: a) punu pravnu sigurnost trećih lica/povjerilaca i disciplinu u izvršavanju obaveza jer imovina udruženja može biti izuzetno mala (kancelarijski inventar) i b) jaču povezanost članova udruženja, a naročito, njihovu kontrolu nad poslovanjem udruženja kod stvaranja obaveza, svi članovi mogu potpasti pod odgovornost.

Tako da nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 58. (Poslovno udruženje)

- (1) Poslovno udruženje je ekonomska interesna grupacija koju mogu osnovati dva ili više društava, radi unapređenja, promocije i usklađivanja obavljanja svojih djelatnosti.
- (2) Poslovno udruženje se ne osniva radi sticanja dobiti.
- (3) Poslovno udruženje je pravno lice.
- (4) Poslovno udruženje upisuje se u registar društava u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.
- (5) Oznaka "poslovno udruženje" navodi se u firmi.
- (6) Poslovno udruženje istupa u pravnom prometu u svoje ime i za račun svojih članova i u ime i za račun svojih članova.
- (7) Za obaveze preuzete u pravnom prometu poslovno udruženje odgovara cjelokupnom svojom imovinom, a za obaveze koje prelaze njegovu imovinu odgovaraju svi članovi neograničeno i solidarno.
- (8) Ugovorom o osnivanju utvrđuje se naziv, vrijeme osnivanja i trajanja, cilj i djelatnost, sjedište, upravljanje, zastupanje, odgovornost, pristupanje, istupanje, istupanje u pravnom prometu, isključenje, imovina, nadzor, prestanak, kao i druga pitanja značajna za ostvarivanje ciljeva osnivanja poslovnog udruženja.

Primjedba na član 61.

Član 61. u Zakonu glasi:

Član 61. (Podaci i isprave o privrednom društvu)

- (1) Smatra se da treća lica znaju za registrirane podatke o privrednom društvu nakon njihovog objavljivanja ili objavljivanja izvoda iz tih podataka ili isprava na osnovu kojih je izvršena registracija sa upućivanjem na njih.

(2) U slučaju da su podaci i isprave predati u registarski spis ili upisani u registar društava različiti od objavljenih podataka, objavljeni podaci ne obavezuju treća lica, ali se ona mogu pozvati na objavljene podatke, osim ako društvo na koje se oni odnose dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za podatke i isprave predate u registarski spis ili upisane u registar društava.

Amandman XXI

Iza stava 2. člana 61. Dodaju se novi stavovi 3., 4., i 5., koji glase:

(3) U slučaju izmjene lica ovlaštenog za zastupanje društva treća lica se mogu pouzdati i pozivati na podatke o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje društva i prije upisa takve izmjene u registar društva, ukoliko su im takvi podaci obznanjeni od strane društva dostavljanjem odluke o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje i pod uslovom da je društvo nadležnom registru društava predalo prijavu za upis izmjene lica ovlaštenog za zastupanje po kojoj još nije doneseno pravosnažno rješenje.

(4) Društvo koje trećim licima dostavi odluku o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje u skladu sa stavom (3) ovog člana dužno je ta ista lica pisanim putem obavijestiti o donošenju rješenja kojim je odlučeno po prijavi za upis izmjene lica ovlaštenog za zastupanje i to odmah po prijemu takvog rješenja.

(5) Za obaveze društva nastale prema trećim licima primjenom stava (3) ovog člana kao i za štetu nastalu trećim licima zbog propuštanja postupanja u skladu sa stavom (4) ovog člana odgovara društvo.

Obrazloženje

Dosadašnja praksa je pokazala da postupanje po prijavama za izmjenu lica ovlaštenih za zastupanje u nekim slučajevima traju predugo. Kako se u okolnostima koje vrijede danas od privrednog društva odnosno njihovih lica ovlaštenih za zastupanje na dnevnoj osnovi zahtjeva poduzimanje cijelog niza aktivnosti, bilo kakvo odlaganje provedbe upisa izmjene lica ovlaštenog za zastupanje dovodi društvo u neželjene situacije.

Primjeri iz prakse su pokazali da su naročito problematični slučajevi u kojima lice ovlašteno za zastupanje koje se mijenja odmah po donošenju odluke o razrješenju ne želi dalje poduzimati aktivnosti na zastupanju dok „novo“ lice ovlašteno za zastupanje aktivnosti na zastupanju ne može poduzimati jer još uvijek nije upisano u sudski registar. Ovo dovodi do brojnih neželjenih situacija, posebno u okviru raspolaganja sredstvima na računima društva, gdje u tim slučajevima sredstva na računu ostaju „zarobljena“ sve do donošenja rješenja o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje, sa napomenom da se to negativno odražava na npr. isplate plaća radnicima, plaćanje dobavljačima, i sl. U posebno nezavidnom položaju se tad nalaze banke koje su primorane tražiti komplikovana rješenja uz konstantan pritisak klijenta koji ponekad u potpunosti i ne razumije položaj banke u konkretnom slučaju.

Predloženo rješenje bi spriječilo prethodno navedene situacije, čime se olakšava poslovanje društvima do momenta donošenja odnosno pravosnažnosti rješenja o upisu. Predloženo opravdava i činjenica da odluka o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje označava volju društva i faktičko stanje u pogledu namjeravane i od nadležnog tijela društva odobrene izmjene. S druge strane, bez obzira na odredbe Zakona o registraciji poslovnih subjekata u FBiH, pojedine odredbe Zakona o privrednim društvima ukazuju na činjenicu da se svojstvo lica ovlaštenog za zastupanje društva ne stiče momentom upisa u sudski registar, nego momentom donošenja

odluke o postavljanju/ imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje od strane nadležnog organa društva (osnivač, skupština, nadzorni odbor). Tako je članom 23. stav 1. Zakona o privrednim društvima propisano da društvo zastupa uprava, a stavom 3. da upravu čine lica koja su osnivačkim aktom ili statutom društva, u skladu sa zakonom, ovlaštena da vode poslovanja društva. Slično navedenom odredba člana 339. Zakona o privrednim društvima za d.o.o. propisuje da poslovanje društva vodi i društvo zastupa uprava koju čine jedno ili više lica imenovanih na način i za period utvrđen osnivačkim aktom. Dakle, iz naprijed navedenih odredbi proizilazi da izvorno konstitutivno dejstvo u pogledu osobe lica ovlaštenog za zastupanje i njegovih ovlaštenja ima ustvari odluka organa društva kojom se takvo lice imenuje i kojom mu se određuju ovlaštenja, a ne sam upis u sudski registar.

Kako bi u skladu sa prijedlogom stava 3. društvo procijenjivalo koja treća lica ima interes obavijestiti o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje prije upisa u sudski registar, to se kao logičan slijed nameće i prijedlog stavova 4. i 5.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 61.
(Podaci i isprave o privrednom društvu)**

(1) Smatra se da treća lica znaju za registrirane podatke o privrednom društvu nakon njihovog objavljivanja ili objavljivanja izvoda iz tih podataka ili isprava na osnovu kojih je izvršena registracija sa upućivanjem na njih.

(2) U slučaju da su podaci i isprave predati u registarski spis ili upisani u registar društava različiti od objavljenih podataka, objavljeni podaci ne obavezuju treća lica, ali se ona mogu pozvati na objavljene podatke, osim ako društvo na koje se oni odnose dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za podatke i isprave predate u registarski spis ili upisane u registar društava.

(3) U slučaju izmjene lica ovlaštenog za zastupanje društva treća lica se mogu pouzdati i pozivati na podatke o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje društva i prije upisa takve izmjene u registar društva, ukoliko su im takvi podaci obznanjeni od strane društva dostavljanjem odluke o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje i pod uslovom da je društvo nadležnom registru društava predalo prijavu za upis izmjene lica ovlaštenog za zastupanje po kojoj još nije doneseno pravosnažno rješenje.

(4) Društvo koje trećim licima dostavi odluku o izmjeni lica ovlaštenog za zastupanje u skladu sa stavom (3) ovog člana dužno je ta ista lica pisanim putem obavijestiti o donošenju rješenja kojim je odlučeno po prijavi za upis izmjene lica ovlaštenog za zastupanje i to odmah po prijemu takvog rješenja.

(5) Za obaveze društva nastale prema trećim licima primjenom stava (3) ovog člana kao i za štetu nastalu trećim licima zbog propuštanja postupanja u skladu sa stavom (4) ovog člana odgovara društvo.

Primjedba na član 64.

Član 64. u Zakonu glasi:

Član 64.

(Pojam spajanja, pripajanja, podjele i promjene oblika društva)

- (1) Dva ili više društava mogu se spojiti tako da prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije osnuju novo društvo, koje postaje njihov pravni sljednik.
- (2) Društvo se može pripojiti prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije drugom društvu, koje postaje njegov pravni sljednik.
- (3) Društvo se može podijeliti prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije na dva ili više društava, koja postaju njegovi pravni sljednici, solidarno odgovorni za njegove obaveze na jedan od sljedećih načina: pripajanjem, kada društvo koje se dijeli prenese na dva ili više postojećih društava ukupnu imovinu i obaveze, ili, osnivanjem novih društava, kada društvo koje se dijeli prenese na dva ili više novih društava ukupnu imovinu i obaveze.
- (4) U slučajevima spajanja, pripajanja ili podjele društva, u smislu odredaba st. (1), (2) i (3) ovog člana, dioničari ili vlasnici udjela spojenog, pripojenog ili podijeljenog društva dobijaju dionice (udjele) društva sljednika, uz mogućnost isplate u novcu do 10% ukupne nominalne vrijednosti dionica (udjela) koje društva sljednici emituju po tom osnovu.
- (5) Svako društvo, isključujući društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću i otvoreno dioničko društvo, može promijeniti oblik.
- (6) Otvoreno dioničko društvo može se podijeliti, u skladu sa stavom (3) ovog člana, pripajanjem sa dva ili više postojećih otvorenih dioničkih društava ili podjelom na dva ili više novih otvorenih dioničkih društava.

Amandman XXII

U članu 64. stavu 3. poslije riječi „pravni sljednici, „ dodaje se riječ“ neograničeno“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Ako se društvo podijeli (cijepa) na dva ili više društava, ona postaju pravni sljednici i treba da sva ta nova društva neograničeno solidarno odgovaraju za postojeće obaveze. Obaveze su stvorene prije reorganizacije (podjele) i povjeriocima je stajala na raspolaganju, za namirenje potraživanja cjelokupna imovina društva koje se sada cijepa. U protivnom, moguće je Planom reorganizacije (čl. 67) predvidjeti ograničenu odgovornost društava sljednika što povjerioca (npr. banku) može dovesti u tešku finansijsku situaciju kod naplate potraživanja.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 64.

(Pojam spajanja, pripajanja, podjele i promjene oblika društva)

- (1) Dva ili više društava mogu se spojiti tako da prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije osnuju novo društvo, koje postaje njihov pravni sljednik.
- (2) Društvo se može pripojiti prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije drugom društvu, koje postaje njegov pravni sljednik.
- (3) Društvo se može podijeliti prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije na dva ili više društava, koja postaju njegovi pravni sljednici, neograničeno solidarno odgovorni za njegove obaveze, na jedan od sljedećih načina: pripajanjem, kada društvo koje se dijeli prenese na dva ili

više postojećih društava ukupnu imovinu i obaveze, ili, osnivanjem novih društava, kada društvo koje se dijeli prenese na dva ili više novih društava ukupnu imovinu i obaveze.

(4) U slučajevima spajanja, pripajanja ili podjele društva, u smislu odredaba st. (1), (2) i (3) ovog člana, dioničari ili vlasnici udjela spojenog, pripojenog ili podijeljenog društva dobijaju dionice (udjele) društva sljednika, uz mogućnost

isplate u novcu do 10% ukupne nominalne vrijednosti dionica (udjela) koje društva sljednici emituju po tom osnovu.

(5) Svako društvo, isključujući društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću i otvoreno dioničko društvo, može promijeniti oblik.

(6) Otvoreno dioničko društvo može se podijeliti, u skladu sa stavom (3) ovog člana, pripajanjem sa dva ili više postojećih otvorenih dioničkih društava ili podjelom na dva ili više novih otvorenih dioničkih društava.

Primjedba na član 76.

Član 76. u Zakonu glasi:

Član 76. (Pojam i osnivanje)

Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću je društvo najmanje dva lica koja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva.

Amandman XXIII

U članu 76. briše se tačka i dodaju riječi „ cjelokupnom svojom imovinom.“

Objašnjenje

Jasno treba istaći da je to tip društva sa neograničenim poslovnim rizikom jer članovi odgovaraju neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom. Dakle, odgovaraju i ličnom neunesenom imovinom.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 76. (Pojam i osnivanje)

Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću je društvo najmanje dva lica koja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva cjelokupnom svojom imovinom.

Primjedba na član 79.

Član 79. u Zakonu glasi:

Član 79.
(Ulozi članova)

- (1) Ulozi članova u društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću mogu biti u novcu, stvarima, pravima i izvršenim uslugama.
- (2) Vrijednost uloga u stvarima, pravima i vršenju usluga utvrđuje se ugovorom o osnivanju društva.
- (3) Ulozi članova su jednake vrijednosti.
- (4) Svaki član će uplatiti ili unijeti svoj ulog u roku utvrđenom ugovorom, a u slučaju da rok nije ugovoren, najkasnije dva mjeseca nakon upisa osnivanja društva u registar društava.
- (5) Ulozi članova postaju imovina društva.

Amandman XXIV

U članu 79. stavu 2. na kraju umjesto tačke stavlja se zarez i dodaje tekst „kao i vrijednost uloga koji mora biti u novcu“.

U istom članu u stavu 3. umjesto tačke stavlja se zarez i dodaje tekst „ako ugovorom nije drugačije određeno“.

Objašnjenje

Da bi društvo moglo početi funkcionisati potrebno je da posjeduje gotov novac, a ne samo stvari i prava. S toga je potrebno da se neki procenat uloga sastoji u novcu (manje kupovine odmah nakon upisa društva).

Formulu po kojoj ulozi članova imaju jednake vrijednosti teško je ostvariti u praksi pa je potrebno predvidjeti fleksibilno rješenje. Isto rješenje je u uporednim pravima. Dakle, vrijednost uloga treba regulisati dispozitivnom normom.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 79.
(Ulozi članova)

- (1) Ulozi članova u društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću mogu biti u novcu, stvarima, pravima i izvršenim uslugama.
- (2) Vrijednost uloga u stvarima, pravima i vršenju usluga utvrđuje se ugovorom o osnivanju društva, kao i vrijednost uloga koji mora biti u novcu.
- (3) Ulozi članova su jednake vrijednosti, ako ugovorom nije drugačije određeno.
- (4) Svaki član će uplatiti ili unijeti svoj ulog u roku utvrđenom ugovorom, a u slučaju da rok nije ugovoren, najkasnije dva mjeseca nakon upisa osnivanja društva u registar društava.
- (5) Ulozi članova postaju imovina društva.

Primjedba na član 85.

Član 85. u Zakonu glasi:

**Član 85.
(Zastupanje)**

- (1) Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću zastupa svaki član, ako ugovorom nije drugačije određeno.
- (2) Ako su ugovorom samo neki članovi ovlašteni da zajedno ili pojedinačno zastupaju društvo, ostali članovi ne mogu zastupati društvo.
- (3) Članovi ovlašteni da zajedno zastupaju društvo, mogu jednog od njih pismeno ovlastiti za izvršenje određenih poslova.
- (4) Svaki član društva neograničeno solidarno odgovara trećim licima za obaveze društva, osim ako treće lice prilikom sklapanja pravnog posla sa jednim od članova zna da taj član nije ovlašten zastupati društvo.

Amandman XXV

U članu 85. dodaje su novi stav 1. koji glasi:

„ Članovi društva vođenje poslova mogu povjeriti licu koje nije član društva“.

Dosadašnji stavovi 1., 2., 3 i 4. postaju stavovi 2., 3., 4. i 5.

Obrazloženje

Ovim se otvara mogućnost razvoja profesionalnog menadžmenta u društvima malog biznisa (d.n.o. i k.d.) koji organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja društvo.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

**Član 85.
(Zastupanje)**

- (1) Članovi društva vođenje poslova mogu povjeriti licu koje nije član društva.
- (2) Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću zastupa svaki član, ako ugovorom nije drugačije određeno.
- (3) Ako su ugovorom samo neki članovi ovlašteni da zajedno ili pojedinačno zastupaju društvo, ostali članovi ne mogu zastupati društvo.
- (4) Članovi ovlašteni da zajedno zastupaju društvo, mogu jednog od njih pismeno ovlastiti za izvršenje određenih poslova.
- (5) Svaki član društva neograničeno solidarno odgovara trećim licima za obaveze društva, osim ako treće lice prilikom sklapanja pravnog posla sa jednim od članova zna da taj član nije ovlašten zastupati društvo.

Prijedlog izmjena člana 94.

Član 94. u Zakonu glasi:

Član 94.
(Pojam i osnivanje)

(1) Društvo u kojem jedan ili više članova odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom (u daljem tekstu: komplementari), a jedan ili više članova odgovara za obaveze društva samo do iznosa njihovih uloga upisanih u registar društava (u daljem tekstu: komanditori) je komanditno društvo.

(2) Na komanditna društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o društvima sa neograničenom solidarnom odgovornošću, ukoliko drugim odredbama ovog zakona nije propisano drugačije.

(3) Komanditno društvo se može transformisati u komanditno društvo na dionice

Amandman XXVI

U članu 94. stavu 3. iza tačke dodaje se nova rečenica koja glasi:

„ Na komplementare se primjenjuju pravila o komanditnom društvu, a na komanditore/dioničare pravila o dioničkom društvu“.

Obrazloženje

Komanditno društvo na dionice ima dvojnu pravnu prirodu - društva lica i društva kapitala, pa se na njega primjenjuju dvojaka pravila što treba zakonom propisati. Ono nastaje kada se prosto komanditno društvo usljed svoga razvoja „otvara“ i emituje dionice komanditorima i novim dioničarima. Mora ostati bar jedan komplementar. Ovo je pogodna pravna forma kojom mala „zatvorena“ društva prelaze u više oblike organizovanja usljed razvoja biznisa.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 94.
(Pojam i osnivanje)

(1) Društvo u kojem jedan ili više članova odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom (u daljem tekstu: komplementari), a jedan ili više članova odgovara za obaveze društva samo do iznosa njihovih uloga upisanih u registar društava (u daljem tekstu: komanditori) je komanditno društvo.

(2) Na komanditna društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o društvima sa neograničenom solidarnom odgovornošću, ukoliko drugim odredbama ovog zakona nije propisano drugačije.

(3) Komanditno društvo se može transformisati u komanditno društvo na dionice. Na komplementare se primjenjuju pravila o komanditnom društvu, a na komanditore /dioničare pravila o dioničkom društvu.

Primjedba na član 105.

Član 105. u Zakonu glasi:

Član 105.
(Opće odredbe)

- (1) Dioničko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na dionice.
- (2) Dionička društva mogu biti otvorena i zatvorena.
- (3) Otvorena dionička društva su društva čije su dionice emitovane putem javne ponude i koja ispunjavaju jedan od slijedećih kriterija:
- a) da se radi o bankama ili društvima za osiguranje ili
- b) da imaju osnovni kapital najmanje u iznosu od 4.000.000,00 KM i najmanje 40 dioničara.
- (4) Pod dionicama emitovanim putem javne ponude smatraju se dionice emitovane u skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira.
- (5) Otvoreno dioničko društvo ne može ograničiti prenos dionica trećim licima.
- (6) Zatvoreno dioničko društvo postaje otvoreno kada ispuni jedan od kriterija iz stava (3) ovog člana.

Amandman XXVII

Član 105. se mijenja i sada glasi:

„ Dioničko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na dionice.

Dioničko društvo može biti otvoreno ili zatvoreno.

Otvoreno dioničko društvo je ono društvo:

- 1) čije dionice su emitovane putem javne ponude u skladu sa zakonom o tržištu vrijednosnih papira**
- 2) koje ima status banke ili dioničkog društva za osiguranje i reosiguranje**

Otvoreno dioničko društvo ne može ograničiti prijenos dionica trećim licima.

Zatvoreno dioničko društvo postaje otvoreno kada ispuni uslov iz stava 3. tačka 1.ovog člana.“

Obrazloženje

Otvoreno društvo je ono koje ispunjava jedan od dva kriterija: da je emitovalo dionice putem javne ponude saglasno Zakonu o vrijednosnim papirima (čl. 25-45 i 265) i kada su u pitanju banke, osiguravajuća društva u obliku d.d. (nedruštva za uzajamno osiguranje) te reosiguravajuća društva. Javna emisija dionica je dovoljan zakonski razlog koji pokazuje da se radi o otvorenom društvu, da su dionice u „javnoj državini“ širokog kruga lica čiji prenos se ne može ograničiti.

Iznos kapitala i broj dioničara (najmanje 4 mil. KM i 40 dioničara) su paušalno određene kategorije a po svome karakteru ne bi trebali biti zakonski kriteriji.

Njih ne koriste ni drugi pravni sistemi.

Tako da nakon izmjena član 105. glasi:

Član 105.
(Opće odredbe)

„Dioničko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na dionice.

Dioničko društvo može biti otvoreno ili zatvoreno.

Otvoreno dioničko društvo je ono društvo:

- 1) čije dionice su emitovane putem javne ponude u skladu sa zakonom o tržištu vrijednosnih papira
 - 2) koje ima status banke ili dioničkog društva za osiguranje i reosiguranje
- Otvoreno dioničko društvo ne može ograničiti prijenos dionica trećim licima.
Zatvoreno dioničko društvo postaje otvoreno kada ispuni uslov iz stava 3. Tačka 1.ovog člana.“

Primjedbe na član 106.

Član 106. u Zakonu glasi:

Član 106. (Obaveze dioničara)

Dioničko društvo ne odgovara za obaveze dioničara.

Amandman XXVIII

Član 106. mijenja se i glasi:

„ Dioničko društvo ne odgovara za obaveze dioničara niti može preuzimati mjeničnu obavezu, jemstvo, davati hipoteku ili zalogu, niti na bilo koji način preuzimati bilo koji teret za obaveze dioničara.“

Obrazloženje

Ovim se isključuje odgovornost d.d. za obaveze dioničara. Takođe, isključena je mogućnost da, na bilo koji način (ugovorom, mjenicom, upisom u javne knjige), d.d. preuzme terete, kao garancije, za izvršenje obaveza dioničara. Time je jasno pravno odvojena imovinska samostalnost d.d. od njenih dioničara.

Tako da nakon izmjena član 106. glasi:

Član 106. (Obaveze dioničara)

„ Dioničko društvo ne odgovara za obaveze dioničara niti može preuzimati mjeničnu obavezu, jemstvo, davati hipoteku ili zalogu, niti na bilo koji način preuzimati bilo koji teret za obaveze dioničara.“

Primjedba na član 121.

Član 121. u Zakonu glasi:

Član 121. (Statut)

Statut dioničkog društva obavezno sadrži:

- a) firmu, sjedište i djelatnost;
- b) iznos osnovnog kapitala, klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica;
- c) postupak u slučaju neplaćanja upisanih dionica;
- d) način povećanja i smanjivanja osnovnog kapitala;
- e) način formiranja i korištenja fonda rezervi;
- f) način podjele dobiti i isplate dividende;
- g) način pokrića gubitka;
- h) broj glasova po klasi dionica; i) način sazivanja skupštine i odlučivanja, sastav i nadležnosti odbora;
- j) sastav, način imenovanja i razrješenja, i ovlaštenja nadzornog odbora i uprave društva; k) postupak pripajanja, spajanja, podjele i promjene oblika društva;
- l) prestanak društva;
- m) postupak izmjena i dopuna statuta;
- n) druge elemente propisane ovim zakonom

Amandman XXIX

U članu 121. u stavu 1. tačka j. iza riječi „ razrješenja“ dodaju se riječi „status, prava, obaveze“ ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu u stavu 1. iza alineje j. dodaju se nove alineje koje glase:

„k) razloge za smjenu predsjednika i članova nadzornog odbora prije isteka mandata“

„l) razloge za smjenu članova uprave prije isteka mandata“

„m) međusobna prava i slučajevima iz člana 247. stav 2. i stav 5. alineja 1.“

Sadašnje alineje k, l, m i n, postaju alineje n, o, p i r.

Obrazloženje

Smatramo da Statut društva treba da posebno definiše status, prava i obaveze predsjednika i članova nadzornog odbora i uprave budući da to pitanje nije regulisano Zakonom. Uostalom predloženo rješenje je ugrađeno u zakonima u zemljama u regionu ali i u zakonima zemalja EU. Ovo je naročito važno zato što je intencija da direktori ne budu u radnom odnosu u kompaniji. To je slučaj u gotovo svim zemljama EU. Statutom društva treba detaljnije regulisati pitanja iz člana 247. prvenstveno sa stanovišta predsjednika i članova nadzornog odbora i uprave koji su razriješeni prije isteka mandata. Također, vrlo je bitno i mora se praviti razlika između statusa, prava i obaveza, ukidanjem statusa nikako ne znači da se ukidaju i prava.

Tako da nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 121. (Statut)

Statut dioničkog društva obavezno sadrži:

- a) firmu, sjedište i djelatnost;
- b) iznos osnovnog kapitala, klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica;
- c) postupak u slučaju neplaćanja upisanih dionica;
- d) način povećanja i smanjivanja osnovnog kapitala;
- e) način formiranja i korištenja fonda rezervi;
- f) način podjele dobiti i isplate dividende;
- g) način pokrića gubitka;
- h) broj glasova po klasi dionica;
- i) način sazivanja skupštine i odlučivanja, sastav i nadležnosti odbora;
- j) sastav, način imenovanja i razrješenja, status, prava, obaveze, i ovlaštenja nadzornog odbora i uprave društva;
- k) razloge za smjenu predsjednika i članova nadzornog odbora prije isteka mandata“
- l) razloge za smjenu članova uprave prije isteka mandata“
- m) međusobna prava i slučajevima iz člana 247. stav 2. i stav 5. alineja 1.“
- n) postupak pripajanja, spajanja, podjele i promjene oblika društva;
- o) prestanak društva;
- p) postupak izmjena i dopuna statuta;
- r) druge elemente propisane ovim zakonom.

Primjedba na član 128.

Član 128. u Zakonu glasi:

Član 128. (Cijena dionice)

(1) Cijena dionice prilikom emisije ne može biti niža od njene nominalne vrijednosti.

(2) Razlika cijene dionice prilikom emisije iznad njene nominalne vrijednosti čini dioničku premiju.

Amandman XXX

U članu 128. stav 2. mijenja se i glasi:

„Razlika cijene dionice prilikom emisije i one po kojoj se prodaje iznad nominalne vrijednosti čini dioničku premiju“.

Obrazloženje

Ovdje se radi o emisionoj cijeni (npr. 20 KM) i prodajnoj cijeni (npr. 21 KM) tako da njihova razlika (od 1 KM) predstavlja dioničku premiju. Opšte je pravilo u svim pravnim sistemima da emisiona cijena/vrijednost ne može biti niža od nominalne vrijednosti dionice.

Tako da nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 128. (Cijena dionice)

- (1) Cijena dionice prilikom emisije ne može biti niža od njene nominalne vrijednosti.
- (2) Razlika cijene dionice prilikom emisije i one po kojoj se prodaje iznad nominalne vrijednosti čini dioničku premiju.

Primjedba na član 129.

Član 129. u Zakonu glasi:

Član 129. (Povećanje osnovnog kapitala)

- (1) Povećanje osnovnog kapitala vrši se na osnovu odluke koju, na prijedlog nadzornog odbora, donosi skupština dioničkog društva dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa, po svakoj klasi dionica.
- (2) Izuzetno za iznos investicionih ulaganja po zaključenom kupoprodajnom ugovoru u postupku privatizacije, nakon što kupac izvrši sve ugovorom preuzete obaveze, može se povećati osnovni kapital društva, u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Amandman XXXI

U članu 129. stav 2 mijenja se i glasi:

„ Za iznos investicionih ulaganja po zaključenom kupoprodajnom ugovoru u postupku privatizacije, nakon što kupac izvrši ugovorom preuzete imovinske obaveze, ali ne iz tekućeg poslovanja privatizovanog društva, može zahtijevati povećanje osnovnog kapitala društva, o čemu odluku donosi skupština.“

Obrazloženje

Povećanje osnovnog kapitala investitor može ostvariti kada izvrši imovinske obaveze odnosno investiciono ulaganje koje nije iz tekućeg poslovanja privatizovanog društva, što je danas praksa. Izvršenje ostalih obaveza kao što su zadržavanje djelatnosti, zapošljavanje ne može se vezati za pravo na povećanje osnovnog kapitala koje je imovinske prirode. Zakon treba da spriječi dosadašnju praksu da sredstva iz tekućeg poslovanja firme, koja nisu samo investitorova, idu u njegovu korist.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 129. (Povećanje osnovnog kapitala)

(1) Povećanje osnovnog kapitala vrši se na osnovu odluke koju, na prijedlog nadzornog odbora, donosi skupština dioničkog društva dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa, po svakoj klasi dionica.

(2) Za iznos investicionih ulaganja po zaključenom kupoprodajnom ugovoru u postupku privatizacije, nakon što kupac izvrši ugovorom preuzete imovinske obaveze, ali ne iz tekućeg poslovanja privatizovanog društva, može zahtijevati povećanje osnovnog kapitala društva, o čemu odluku donosi Skupština.

Primjedba na član 131.

Član 131. u Zakonu glasi:

Član 131. (Sadržaj odluka)

Prijedlog odluke iz člana 129. i odluka iz člana 130. ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala dioničkog društva obavezno sadrži:

- a) razloge, obim i način povećanja;
- b) novu nominalnu vrijednost dionica nakon povećanja osnovnog kapitala;
- c) klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica nove emisije;
- d) rok za upis i cijenu dionica prilikom emisije ili način njenog određivanja;
- e) opis prava sadržanih u dionicama nove emisije i posljedice na prava sadržana u dionicama ranijih emisija;
- f) ograničenje ili isključenje prava preče kupnje dionica nove emisije;
- g) mogućnosti uplate dionica nove emisije unosom stvari i prava i način procjene njihove vrijednosti.

Amandman XXXII

U članu 131. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„ Odluka o povećanju osnovnog kapitala sadrži i druge elemente koji su zakonom predviđeni za emisiju dionica javnom ponudom, emisiju zatvorenom ponudom ili se radi o posebnoj emisiji dionica“.

Obrazloženje

Povećanje osnovnog kapitala d.d. vrši se emisijom dionica i Zakon o tržištu vrijednosnih papira poznaje tri oblika emisije. Za svaki oblik je predviđen sadržaj odluke o emisiji (čl. 16. javne, 47. zatvorene, 54. posebne emisije). Ako odluka kompanije nije u skladu sa tim zakonom, zahtjev za emisiju KVP može odbiti. Ovaj zakon mora da respektuje pravila specijalnog zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 131. (Sadržaj odluka)

Prijedlog odluke iz člana 129. i odluka iz člana 130. ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala dioničkog društva obavezno sadrži:

- a) razloge, obim i način povećanja;
- b) novu nominalnu vrijednost dionica nakon povećanja osnovnog kapitala;
- c) klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica nove emisije;
- d) rok za upis i cijenu dionica prilikom emisije ili način njenog određivanja;
- e) opis prava sadržanih u dionicama nove emisije i posljedice na prava sadržana u dionicama ranijih emisija;
- f) ograničenje ili isključenje prava preče kupnje dionica nove emisije;
- g) mogućnosti uplate dionica nove emisije unosom stvari i prava i način procjene njihove vrijednosti.

(2) Odluka o povećanju osnovnog kapitala sadrži i druge elemente koji su zakonom predviđeni za emisiju dionica javnom ponudom, emisiju zatvorenom ponudom ili se radi o posebnoj emisiji dionica.

Primjedba na član 133.

Član 133. u Zakonu glasi:

Član 133. (Uplata dionica)

(1) Uplata dionica nove emisije u novcu može se vršiti u ratama, u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana donošenja rješenja Komisije o uspjeloj emisiji dionica.

(2) Uplaćenim ratama prvo se izmiruje dionička premija za sve upisane dionice, a zatim nominalna vrijednost pojedinačnih dionica.

(3) Plaćanje dionica ne može se vršiti prebijanjem potraživanja prema dioničkom društvu.

(4) Dioničko društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih dionica.

(5) U postupku restrukturiranja ili finansijske konsolidacije društva, dionice nove emisije mogu se plaćati i na drugi način, ukoliko je to propisano posebnim zakonom

Amandman XXXIII

U članu 133. stavu 3. briše se tačka i dodaju nove riječi „ cesijom, asignacijom ili izdavanjem mjenice u korist društva“.

Obrazloženje

Izričito treba isključiti korištenje prednjih pravnih tehnika (cesija i dr.) za plaćanje dionica čime se isključuju svi rizici, prigovori i sudski sporovi koji bi mogli nastati za društvo. Često se u praksi te tehnike koriste pod vrlo dubioznim uslovima i ovde ih treba apsolutno isključiti. Ako se ne isključe te pravne tehnike, društvo može ući u spor sa vlastitim dioničarima.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 133.
(Uplata dionica)

- (1) Uplata dionica nove emisije u novcu može se vršiti u ratama, u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana donošenja rješenja Komisije o uspjeljoj emisiji dionica.
- (2) Uplaćenim ratama prvo se izmiruje dionička premija za sve upisane dionice, a zatim nominalna vrijednost pojedinačnih dionica.
- (3) Plaćanje dionica ne može se vršiti prebijanjem potraživanja prema dioničkom društvu cesijom, asignacijom ili izdavanjem mjenice u korist društva.
- (4) Dioničko društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih dionica.
- (5) U postupku restrukturiranja ili finansijske konsolidacije društva, dionice nove emisije mogu se plaćati i na drugi način, ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Primjedba na član 180.

Član 180. u Zakonu glasi:

Član 180.
(Fond rezervi)

- (1) Dioničko društvo obavezno je imati fond rezervi.
- (2) Fond rezervi formira se iz dobiti i drugih izvora, u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.
- (3) Fond rezervi iznosi najmanje 25% osnovnog kapitala dioničkog društva.
- (4) Uplate po osnovu zamjene običnih za prioritetne dionice iz člana 190. stav (2) ovog zakona i po osnovu razlike od nominalne vrijednosti do cijene dionica iz čl. 192. i 193. ovog zakona obavezno se izdvajaju u fond rezervi bez obzira na njegovu visinu.

Amandman XXXIV

U članu 180. u stavu 2. iza riječi „ formira se iz” dodaju se riječi „ dioničke premije” stavlja zarez i ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Funkcija Fonda rezervi jeste očuvanje integriteta osnovnog kapitala. Stoga zakoni o kompanijama sadrže odredbe imperativne naravi o formiranju Fonda rezervi (zakonska rezerva). Izvori za pribavljanje sredstava toga fonda dobit, dionička premija te drugi izvori određeni su propisima. Dionička premija se određuje Odlukom o emisiji dionica i u tom pogledu nema nikakvih zakonskih limitacija. Dionička premija se dodaje na nominalnu vrijednost dionica (NV+DP) koju na primarnom tržištu kapitala kupci dionica plaćaju kroz cijenu dionica.

Tako da član 180. nakon izmjena glasi:

Član 180.
(Fond rezervi)

- (1) Dioničko društvo obavezno je imati fond rezervi.

(2) Fond rezervi formira se iz dioničke premije, dobiti i drugih izvora, u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

(3) Fond rezervi iznosi najmanje 25% osnovnog kapitala dioničkog društva.

(4) Uplate po osnovu zamjene običnih za prioritetne dionice iz člana 190. stav (2) ovog zakona i po osnovu razlike od nominalne vrijednosti do cijene dionica iz čl. 192. i 193. ovog zakona obavezno se izdvajaju u fond rezervi bez obzira na njegovu visinu.

Primjedba na član 186.

Član 186. u Zakonu glasi:

Član 186. (Dionice)

(1) Dionice dioničkog društva su dematerijalizovane, nedjeljive i glase na ime.

(2) Dionice su neograničeno prenosive, osim u slučajevima utvrđenim statutom dioničkog društva u skladu sa zakonom.

(3) Dionica sadrži prava na učešće u:

a) upravljanju dioničkim društvom;

b) raspodjeli dobiti;

c) diobi imovine preostale nakon stečaja ili likvidacije dioničkog društva.

Amandman XXXV

U članu 186. stav 2. mijenja se i glasi:

„Dionice otvorenog dioničkog društva su neograničeno prenosive, a zatvorenog mogu biti ograničene u slučajevima predviđenim statutom u skladu sa zakonom.“

Obrazloženje

Ovim se vrši usaglašavanje sa rješenjem iz člana 106. Zakona za dionice otvorenog d.d. jer se statutom tog društva ne može ograničiti transfer dionica. To je jedna od razlika između otvorenog i zatvorenog društva.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 186. (Dionice)

(1) Dionice dioničkog društva su dematerijalizovane, nedjeljive i glase na ime.

(2) Dionice otvorenog dioničkog društva su neograničeno prenosive, a zatvorenog mogu biti ograničene u slučajevima predviđenim statutom u skladu sa zakonom.

(3) Dionica sadrži prava na učešće u:

- a) upravljanju dioničkim društvom;
- b) raspodjeli dobiti;
- c) diobi imovine preostale nakon stečaja ili likvidacije dioničkog društva.

Primjedba na član 189.

Član 189. u Zakonu glasi:

Član 189. (Dioničar)

- (1) Dioničar ima pravo učestvovati u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva.
- (2) Dioničar ima pravo na jedan glas za svaku običnu dionicu.
- (3) Društvo ne može izdavati dionice koje daju pravo na više od jednog glasa po dionici.
- (4) Dioničar ne može glasati o odlukama koje se odnose na njegove postupke, odgovornost i potraživanja dioničkog društva od njega.

Amandman XXXVI

U članu 189. u stavu 2. riječ „ običnu“ se briše.

Obrazloženje

Izmjena je usmjerena u pravcu da dionica svake klase – obične, prioritetne i za zaposlene daje jedan glas što je u skladu sa članovima 205. stav 3. i člana 208. ovog zakona.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 189. (Dioničar)

- (1) Dioničar ima pravo učestvovati u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva.
- (2) Dioničar ima pravo na jedan glas za svaku dionicu.
- (3) Društvo ne može izdavati dionice koje daju pravo na više od jednog glasa po dionici.
- (4) Dioničar ne može glasati o odlukama koje se odnose na njegove postupke, odgovornost i potraživanja dioničkog društva od njega.

Primjedba na član 199.

Član 199. u Zakonu glasi:

Član 199. (Prenos dionica)

- (1) Dioničar ima pravo prodati ili po drugom osnovu svoje dionice prenijeti drugom licu.

(2) Prodaja ili prenos dionica po drugom osnovu, isključujući nasljeđivanje, može se isključiti za određeni period ili na drugi način ograničiti, odlukom o emisiji dionica putem zatvorene prodaje koja u tom smislu proizvodi učinak prema svim kupcima tih dionica, i ugovorom zaključenim između dioničara, koji obavezuje samo njegove potpisnike.

Amandman XXXVII

U članu 199. stav 1. mijenja se i glasi:

„ Dioničar ima pravo prodati ili po drugom osnovu svoje dionice prenijeti drugom licu, kao i zasnivanje prava trećih lica na dionicama u skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira“.

Objasnenje

Naznačen je čitav korpus prava koji dioničar ima nad svojim dionicama, uključujući i ona za čl. 11. Zakona o tržištu vrijednosnih papira - zaloga, produživanje prava otkupa.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 199. (Prenos dionica)

(1) Dioničar ima pravo prodati ili po drugom osnovu svoje dionice prenijeti drugom licu, kao i zasnivanje prava trećih lica na dionicama u skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira.

(2) Prodaja ili prenos dionica po drugom osnovu, isključujući nasljeđivanje, može se isključiti za određeni period ili na drugi način ograničiti, odlukom o emisiji dionica putem zatvorene prodaje koja u tom smislu proizvodi učinak prema svim kupcima tih dionica, i ugovorom zaključenim između dioničara, koji obavezuje samo njegove potpisnike.

Amandman XXXVIII

Poslije člana 200 dodaju se dva nova člana koji glase:

„ 3. Prenos dionica uz plaćanje otpremnine

Član 200 a)

Skupština društva može na zahtjev glavnog dioničara, koji ima dionice koje se odnose na najmanje 95,1 % osnovnog kapitala društva, donijeti odluku na osnovu koje mu se prenose dionice manjinskih dioničara, uz plaćanje tim dioničarima primjerene otpremnine.

Za utvrđivanje ima li glavni dioničar dionice koje se odnose na najmanje 95,1% osnovnog kapitala društva primjenjuju se odredbe zakona o povezanim društvima.

Član 200 b)

Glavni dioničar određuje iznos otpremnine u novcu koji se isplaćuje manjinskim dioničarima. Uprava društva je obavezna dati na uvid svu potrebnu dokumentaciju i pružiti glavnom dioničaru potrebna obavještenja.

Na iznos otpremnine obračunava se kamata u visini eskontne stope Centralne banke BiH uvećane za pet postotnih poena za period od upisa odluke skupštine o prenosu dionica u sudski registar pa do isplate manjinskim dioničarima.

Prije nego što se zakaže skupština društva, glavni dioničar je dužan predati bankarsku garanciju „ bez prigovora“ kojim se garantuje da će manjinskim dioničarima biti isplaćena otpremnina sa kamatama, bez odlaganja, a nakon upisa odluke skupštine o prijenosu dionica u sudski registar.

Na zakazivanje, pripremu i održavanje skupštine primjenjuju se opšta pravila; glavni dioničar na skupštini podnosi izvještaj o uslovima prenosa dionica i primjerenoj otpremnini koji moraju isplatiti najmanje dva revizora o trošku glavnog dioničara.

Ukoliko su manjinski dioničari koji su nezadovoljni sa visinom otpremnine iz stava 1. ovoga člana ima pravo svoje potraživanje ostvariti sudskim putem.

Obrazloženje

Institut istiskivanja (isključenja) malih dioničara sa najviše 5% dionica, poznat je u pravu EU, Hrvatskom, Slovenačkom a u i Njemačkom još od 1956. godine. Polazi se od činjenice da mali dioničari u tom procentu „nemaju nikakvog uticaja“. Glavni dioničar koji preduzima radnje „istiskivanja“ treba da ima najmanje 95,5% učešća u osnovnom kapitalu. Njegova protučinidba malim dioničarima jeste plaćanje primjerene otpremnine (ne tržišne vrijednosti udjela) za čiju isplatu banka garantuje. Pošto prema Prijedlogu Zakona mali dioničari sa 5% imaju stanovita prava (predlaganje NO) prihvaćeno je rješenje da isključenje može provoditi glavni dioničar sa 95,1% učešća, prema 4,9% malih dioničara.

Ostali dosadašnji članovi se pomjeraju za 2. mjesta unazad.

Primjedba na član 204.

Član 204. u Zakonu glasi:

Član 204. (Pravo uvida u isprave)

(1) Dioničari i njihovi punomoćnici imaju pravo uvida u sljedeće isprave:

a) ugovor o osnivanju i statut društva, sa svim izmjenama i dopunama;

- b) bilanse stanja, bilanse uspjeha i druga dokumenta koja je društvo dužno dostavljati skupštini ili institucijama izvan dioničkog društva;
 - c) zapisnike skupštine i odbora za reviziju;
 - d) popis lica ovlaštenih za zastupanje dioničkog društva;
 - e) popis članova nadzornog odbora i uprave, sa podacima o adresi, datumu izbora ili imenovanja i periodu na koji je izabran ili imenovan, i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima.
- (2) Zahtjev dioničara za uvid u isprave iz stava (1) ovog člana mora se ispuniti bez odlaganja tokom radnog vremena u prostorijama dioničkog društva.
- (3) Podatke i isprave o poslovanju koje su označene kao povjerljive dioničar je dužan čuvati kao poslovnu tajnu.

Amandman XXXIX

U članu 204. u stavu 1. tački b. na kraju se briše tačka, stavlja zarez i dodaju riječi:

„ uključuju bilanse povezanih društava i konsolidovani bilans“.

Obrazloženje

Pored naznačenih dokumenata koja se odnose isključivo na d.d. dioničarima treba obezbijediti i uvid u bilanse povezanih društava, koji se dostavljaju, kako bi se dioničari mogli upoznati sa položajem kompanije u kontekstu povezanih društava. Tu treba uključiti i konsolidovani bilans poslovne koncentracije (holding, koncern).

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 204. (Pravo uvida u isprave)

- (1) Dioničari i njihovi punomoćnici imaju pravo uvida u sljedeće isprave:
- a) ugovor o osnivanju i statut društva, sa svim izmjenama i dopunama;
 - b) bilanse stanja, bilanse uspjeha i druga dokumenta koja je društvo dužno dostavljati skupštini ili institucijama izvan dioničkog društva, uključujući bilanse povezanih društava i konsolidovani bilans;
 - c) zapisnike skupštine i odbora za reviziju;
 - d) popis lica ovlaštenih za zastupanje dioničkog društva;
 - e) popis članova nadzornog odbora i uprave, sa podacima o adresi, datumu izbora ili imenovanja i periodu na koji je izabran ili imenovan, i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima.
- (2) Zahtjev dioničara za uvid u isprave iz stava (1) ovog člana mora se ispuniti bez odlaganja tokom radnog vremena u prostorijama dioničkog društva.
- (3) Podatke i isprave o poslovanju koje su označene kao povjerljive dioničar je dužan čuvati kao poslovnu tajnu.

Primjedba na član 207.

Član 207. u Zakonu glasi:

Član 207. (Prioritetne dionice)

(1) Dioničko društvo može emitovati dionice koje sadrže pravo prioritetne naplate dividende i srazmjernog dijela ostatka imovine nakon likvidacije dioničkog društva, uz ograničeno pravo glasa (u daljem tekstu: prioritetne dionice).

(2) Pravo glasa po osnovu prioritetnih dionica ne može se ograničiti za slučajeve odvojenog izjašnjavanja za svaku klasu dionica.

(3) Nominalna vrijednost prioritetnih dionica može iznositi najviše do 50% osnovnog kapitala dioničkog društva.

Amandman XL

U članu 207. stav 1. poslije riječi „ nakon“ dodaju se riječi „ sačinjavanja plana reorganizacije u stečaju“ stavlja se zarez i ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu u stavu 3. poslije riječi „vrijednost“ dodaje se nova riječ „svih“ ostali dio teksta ostaje nepromijenjen.

Objasnenje

Ovaj član se usaglašava sa članom 186. Zakona, u protivnom, dioničari po osnovu prioritetnih dionica ne bi imali pravo naplate iz neto imovine prilikom stečaja.

Faktičko je pitanje da li će nje uopšte biti. Radi preciznosti treba naglasiti da ukupna nominalna vrijednost svih prioritetnih dionica može biti najviše do 50% osnovnog kapitala d.d.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 207. (Prioritetne dionice)

(1) Dioničko društvo može emitovati dionice koje sadrže pravo prioritetne naplate dividende i srazmjernog dijela ostatka imovine nakon sačinjavanja plana reorganizacije u stečaju, likvidacije dioničkog društva, uz ograničeno pravo glasa (u daljem tekstu: prioritetne dionice).

(2) Pravo glasa po osnovu prioritetnih dionica ne može se ograničiti za slučajeve odvojenog izjašnjavanja za svaku klasu dionica.

(3) Nominalna vrijednost svih prioritetnih dionica može iznositi najviše do 50% osnovnog kapitala dioničkog društva.

Primjedba na član 213.

Član 213. u Zakonu glasi:

Član 213.
(Sticanje vlastitih dionica)

- (1) Dioničko društvo ne može, direktno ili indirektno, upisati vlastite dionice.
- (2) Dioničko društvo može na osnovu odluke skupštine sticati vlastite dionice čija nominalna vrijednost, uključujući dionice koje je steklo lice direktno ili indirektno kontrolisana od društva i drugo lice u svoje ime, a za račun društva, ne premašuju 10% vrijednosti osnovnog kapitala.
- (3) Sticanjem vlastitih dionica iz stava (1) ovog člana ne može se smanjiti fond rezervi iz člana 180. stav (3) ovog zakona.

Amandman XLI

U članu 213. u stavu 2. iza broja „10 %“ treba dodati riječ „ nominalne“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Vrijednost vlastitih dionica ne može prijeći 10 % nominalne vrijednosti osnovnog kapitala, a ne tržišne, procijenjene ili knjigovodstvene.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 213.
(Sticanje vlastitih dionica)

- (1) Dioničko društvo ne može, direktno ili indirektno, upisati vlastite dionice.
- (2) Dioničko društvo može na osnovu odluke skupštine sticati vlastite dionice čija nominalna vrijednost, uključujući dionice koje je steklo lice direktno ili indirektno kontrolisana od društva i drugo lice u svoje ime, a za račun društva, ne premašuju 10% nominalne vrijednosti osnovnog kapitala.
- (3) Sticanjem vlastitih dionica iz stava (1) ovog člana ne može se smanjiti fond rezervi iz člana 180. stav (3) ovog zakona.

Primjedba na član 216.

Član 216. u Zakonu glasi:

Član 216.
(Prestanak svojstva stečenih dionica zaposlenih)

- (1) Dioničko društvo može sticati vlastite dionice za zaposlene bez prethodne odluke skupštine samo u slučaju smrti vlasnika ovih dionica i prestanka svojstva zaposlenog, isključujući penzionisanje.
- (2) Stečene dionice zaposlenih kojima je to svojstvo prestalo društvo je dužno podijeliti ostalim zaposlenim najkasnije u roku 12 mjeseci nakon sticanja.

Amandman XLII

U stavu 1. člana 216. brisati dio teksta „isključujući penzionisanje“.

Obrazloženje

Član 206. i član 216. Zakona potrebno je međusobno uskladiti. Naime u članu 206. predviđeno je da prava sadržana u dionicama za zaposlene prestaju prestankom zaposlenja, te da je društvo obavezno otkupiti dionice zaposlenih na dan prestanka svojstva zaposlenog, dok je u članu 216. stav 1. utvrđeno da dioničko društvo može sticati vlastite dionice za zaposlene bez odluke skupštine u slučaju smrti ili prestanka svojstva zaposlenog, isključujući penzionisanje.

Potrebno je ili brisati dio teksta „isključujući penzionisanje“ ili na drugi odgovarajući način uskladiti odredbe ovih članova, jer penzionisanje predstavlja prestanak svojstva zaposlenog, pa bi prema članu 206. Zakona, na dan prestanka zaposlenja prestala sva prava sadržana u ovim dionicama.

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

Član 261.

(Prestanak svojstva stečenih dionica zaposlenih)

(1) Dioničko društvo može sticati vlastite dionice za zaposlene bez prethodne odluke skupštine samo u slučaju smrti vlasnika ovih dionica i prestanka svojstva zaposlenog.

(2) Stečene dionice zaposlenih kojima je to svojstvo prestalo društvo je dužno podijeliti ostalim zaposlenim najkasnije u roku 12 mjeseci nakon sticanja.

Primjedba na član 217.

Član 217. u Zakonu glasi:

Član 217.

(Podnošenje prijave)

(1) Dioničko društvo dužno je o svakom sticanju vlastitih dionica u pismenom obliku obavijestiti Komisiju, u roku od osam dana od dana sticanja vlastitih dionica.

(2) Dioničko društvo je dužno, odmah nakon upisa sticanja vlastitih dionica u Registar emitenata, podnijeti prijavu Registru za opoziv stečenih vlastitih dionica.

Amandman XLIII

U članu 217. stavu 2. riječi „ opoziv“ se zamjenjuju sa riječima „ suspenziju“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Pojam suspenzija vlastitih dionica znači njihovo privremeno odstranjenje, udaljenje iz pravnog prometa dok bi opoziv trebao da znači njihovo konačno isključenje.

Opoziv se upisuje u Registar vrijednosnih papira. Juridički posmatrano, dionice koje su opozvane d.d. ih ne bi moglo više nikada stavljati u pravni promet, na berzu. Međutim, Pravilnik o načinu sticanja i prometovanja vlastitim dionicama KVP (Sl. novine FBiH br. 12/04) daje mogućnost d.d. da ih proda, stavi u promet. Inače, taj Pravilnik izjednačava značenje pojmova opoziv i suspenzija što je nedopustivo. II Direktiva EU (77/91/EEC) ne predviđa opoziv vlastitih dionica (par. 19 - 22).

Ako se vlastite dionice opozivaju znači da se smanjuje osnovni kapital a dionice ne mogu kasnije biti u prometu. Međutim, pravila KVP propisuju suspenziju tih dionica najviše do godinu dana nakon čega se moraju prodati ili opozvati. Momentom sticanja vlastite dionice se ne oporezuju, one su outstanding (u posebnom statusu) do godinu dana. Društvo te dionice može staviti u promet (prodati), a ako to ne učini nakon godinu dana tada ih mora prodati. Inače, društvo mora vlastite dionice prijaviti Komisiji i Registru radi evidencije. Institutu vlastitih dionica postaje u našem i pravu EU radi toga da bi društvo spriječilo pad cijene dionica na berzi, pa time i pad vrijednosti same kompanije.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 217. (Podnošenje prijave)

(1) Dioničko društvo dužno je o svakom sticanju vlastitih dionica u pismenom obliku obavijestiti Komisiju, u roku od osam dana od dana sticanja vlastitih dionica.

(2) Dioničko društvo je dužno, odmah nakon upisa sticanja vlastitih dionica u Registar emitenata, podnijeti prijavu Registru za suspenziju stečenih vlastitih dionica.

Primjedba na član 219.

Član 219. u Zakonu glasi:

Član 219. (Smanjenje osnovog kapitala i fonda rezervi)

Dioničko društvo je dužno za iznos nominalne vrijednosti stečenih vlastitih dionica smanjiti osnovni kapital i fond rezervi, ali ne ispod visine iz člana 180. stav (3) ovog zakona, u roku od 12 mjeseci ili u istom roku donijeti odluku o prodaji vlastitih dionica.

Amandman XLIV

U članu 219. poslije riječi „ dionica“ stavlja se zarez i dodaju riječi „ a nakon isteka roka suspenzije kada dionice nisu prodane,“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Ako d.d. nakon isteka roka suspenzije (1 godina) vlastite dionice ne proda tada nastupa pravna posljedica smanjenja osnovnog kapitala i fonda rezervi. Kada društvo nije iskoristilo mogućnost da u roku od godinu dana proda dionice tada mora smanjiti osnovni kapital i fond rezervi. Dakle, poslije protoka godine društvo se mora „očistiti“ od vlastitih dionica. Smisao ovog člana jeste u tome da je d.d. dužno smanjiti osnovni kapital i fond rezervi za iznos nominalne vrijednosti vlastitih dionica samo u slučaju da u roku suspenzije (1 godina) vlastite dionice nije prodalo. Dok traje rok suspenzije d.d. nije obavezno smanjiti osnovni kapital i fond rezervi. Inače, smanjenje osnovnog kapitala vrši se povlačenjem vlastitih dionica (Prijedlog ZPD, čl. 167). I Zakon RH propisuje isto rješenje (čl. 236), dok II Direktiva EU za takvu situaciju predviđa „poništenje“ (cancelled) dionica (par. 20 i 21).

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 219. (Smanjenje osnovog kapitala i fonda rezervi)

Dioničko društvo je dužno za iznos nominalne vrijednosti stečenih vlastitih dionica, a nakon isteka roka suspenzije kada dionice nisu prodane, smanjiti osnovni kapital i fond rezervi, ali ne ispod visine iz člana 180. stav (3) ovog zakona, u roku od 12 mjeseci ili u istom roku donijeti odluku o prodaji vlastitih dionica.

Primjedba na član 220.

Član 220. u Zakonu glasi:

Član 220. (Sticanje vlastitih dionica posredstvom drugog lica)

Ako dioničko društvo stekne vlastite dionice posredstvom drugog lica koje nastupa u svoje ime, a za račun dioničkog društva, dioničko društvo ne može ostvariti prava sadržana u tim dionicama.

Amandman XLV

U članu 220. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„ Pravilo iz stava 1. ovog člana jednako važi i za vlastite dionice koje dioničko društvo stekne direktno“.

Obrazloženje

Cilj amandmana jeste da d.d. ne može ostvariti prava sadržana u vlastitim dionicama (pravo glasa, imovinska), bilo da ih je direktno steklo na sekundarnom tržištu (kupilo za sebe) ili preko lica koje zastupa d.d., posredno. Isto pravilo treba da važi za vlastite

dionice stečene bilo direktno ili indirektno. Prema pravu EU i uporednim pravima iz vlastitih dionica bez obzira na način sticanja (direktno ili indirektno) društvo ne može ostvarivati pravo glasa, niti pravo na dividendu. Vlastite dionice ne ulaze u izračunavanje kvoruma za skupštinu. II Direktiva (par. 22 a) kaže da će u svim slučajevima sticanja vlastitih dionica (direktno ili indirektno) prava iz istih biti oduzeta. Zakon RH propisuje „ Iz vlastitih dionica društvu ne pripadaju nikakva prava“ (čl. 235).

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

**Član 220.
(Sticanje vlastitih dionica posredstvom drugog lica)**

(1) Ako dioničko društvo stekne vlastite dionice posredstvom drugog lica koje nastupa u svoje ime, a za račun dioničkog društva, dioničko društvo ne može ostvariti prava sadržana u tim dionicama.

(2) Pravilo iz stava 1. ovog člana jednako važi i za vlastite dionice koje dioničko društvo stekne direktno.

Primjedba na član 228.

Član 228. u Zakonu glasi:

**Član 228.
(Skupština)**

(1) Skupštinu dioničkog društva čine dioničari.

(2) Skupština se, u pravilu, održava u mjestu sjedišta dioničkog društva.

(3) Skupštinom, do izbora predsjednika skupštine, predsjedava prisutni dioničar ili punomoćnik dioničara sa najvećim brojem dionica sa pravom glasa.

(4) Skupština većinom glasova, između prisutnih dioničara i punomoćnika dioničara, bira predsjednika skupštine i dva ovjerivača zapisnika skupštine.

(5) Predsjednik i članovi nadzornog odbora i odbora za reviziju, direktor i drugi članovi uprave dužni su prisustvovati skupštini.

(6) U dioničkom društvu sa jednim dioničarem ovlaštenja skupštine vrši dioničar.

Amandman XLVI

U članu 228. na kraju stava 4. umjesto tačke stavlja se zarez i dodaje sljedeći tekst:

„ osim ako su na skupštini društva prisutna manje od tri dioničara ili punomoćnika dioničara koji zastupaju broj dionica sa pravom glasa potreban za donošenje odluka skupštine društva, kada je predsjednik skupštine ujedno i ovjerivač zapisnika.“

Obrazloženje

Predloženo rješenje daje mehanizam da dionička društva sa dva dioničara izvrše izbor organa skupštine, odnosno predsjednika i dva ovjerivača zapisnika.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 228. (Skupština)

- (1) Skupštinu dioničkog društva čine dioničari.
- (2) Skupština se, u pravilu, održava u mjestu sjedišta dioničkog društva.
- (3) Skupštinom, do izbora predsjednika skupštine, predsjedava prisutni dioničar ili punomoćnik dioničara sa najvećim brojem dionica sa pravom glasa.
- (4) Skupština većinom glasova, između prisutnih dioničara i punomoćnika dioničara, bira predsjednika skupštine i dva ovjerivača zapisnika skupštine, osim ako su na skupštini društva prisutna manje od tri dioničara ili punomoćnika dioničara koji zastupaju broj dionica sa pravom glasa potreban za donošenja odluka skupštine društva, kada je predsjednik skupštine ujedno i ovjerivač zapisnika.
- (5) Predsjednik i članovi nadzornog odbora i odbora za reviziju, direktor i drugi članovi uprave dužni su prisustvovati skupštini.
- (6) U dioničkom društvu sa jednim dioničarem ovlaštenja skupštine vrši dioničar.

Primjedba na član 229.

Član 229. u Zakonu glasi:

Član 229. (Vrste)

- (1) Skupština može biti redovna i vanredna.
- (2) Redovna skupština se održava jednom godišnje radi izjašnjavanja o godišnjem izvještaju društva koji uključuje finansijske izvještaje društva i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju, te drugim pitanjima iz nadležnosti skupštine.
- (3) Vanredna skupština se može održati kad god nije predviđeno izjašnjavanje o izvještajima iz stava (2) ovog člana.
- (4) Skupštinu saziva nadzorni odbor, po vlastitoj inicijativi, prijedlogu uprave ili zahtjevu ovlaštenih dioničara, članova nadzornog odbora, članova odbora za reviziju, a mogu je sazvati u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.
- (5) Pravo odlučivanja u skupštini ima dioničar koji se na Listi dioničara kod Registra nalazio 30 dana prije datuma održavanja skupštine ili posljednjeg radnog dana koji prethodi tom roku ako on pada u neradni dan.
- (6) Troškove održavanja skupštine snosi dioničko društvo.
- (7) Utvrđivanje kvoruma i rezultata glasanja na skupštini vrši odbor za glasanje, u sastavu najmanje tri člana koje imenuje nadzorni odbor odlukom o sazivanju skupštine.

(8) Skupštini društva mogu prisustvovati dioničari ili punomoćnici dioničara koji su se prijavili odboru za glasanje prije početka rada skupštine u roku utvrđenom statutom, koji ne može biti duži od tri dana prije dana određenog za održavanje skupštine.

(9) Način i rok prijavljivanja za prisustvo skupštini obavezno se objavljuju u obavještenju o sazivanju skupštine.

Amandman XLVII

U članu 229. stav 5. riječi „ima dioničar koji se na Listi dioničara kod Registra nalazio 30 dana prije datuma održavanja skupštine ili posljednjeg radnog dana koji prethodi tom roku ako on pada u neradni dan“, mijenjaju se u „ima dioničar koji je upisan na listi dioničara kod Registra na dan obavještenja o sazivanju skupštine, a u skladu sa članom 230. koji to reguliše“.

Obrazloženje

Smatramo da je rok od 30 dana previše dug, obzirom da se u slijedećem članu navodi kako se obavijest o sazivanju skupštine koja se objavljuje u novinama daje 21 dan prije dana održavanja skupštine, tako da imamo dioničara koji su prodali svoje dionice u ovom periodu od 9 dana, a da nisu znali da će se skupština desiti i mogu izgubiti razna prava poput isplate dividende.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 229. (Vrste)

(1) Skupština može biti redovna i vanredna.

(2) Redovna skupština se održava jednom godišnje radi izjašnjavanja o godišnjem izvještaju društva koji uključuje finansijske izvještaje društva i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju, te drugim pitanjima iz nadležnosti skupštine.

(3) Vanredna skupština se može održati kad god nije predviđeno izjašnjavanje o izvještajima iz stava (2) ovog člana.

(4) Skupštinu saziva nadzorni odbor, po vlastitoj inicijativi, prijedlogu uprave ili zahtjevu ovlaštenih dioničara, članova nadzornog odbora, članova odbora za reviziju, a mogu je sazvati u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

(5) Pravo odlučivanja u skupštini ima dioničar koji je upisan na listi dioničara kod Registra na dan obavještenja o sazivanju skupštine, a u skladu sa članom 230. koji to reguliše.

(6) Troškove održavanja skupštine snosi dioničko društvo.

(7) Utvrđivanje kvoruma i rezultata glasanja na skupštini vrši odbor za glasanje, u sastavu najmanje tri člana koje imenuje nadzorni odbor odlukom o sazivanju skupštine.

(8) Skupštini društva mogu prisustvovati dioničari ili punomoćnici dioničara koji su se prijavili odboru za glasanje prije početka rada skupštine u roku utvrđenom statutom, koji ne može biti duži od tri dana prije dana određenog za održavanje skupštine.

(9) Način i rok prijavljivanja za prisustvo skupštini obavezno se objavljuju u obavještenju o sazivanju skupštine.

Primjedba na član 230.

Član 230. u Zakonu glasi:

Član 230. (Sazivanje)

(1) Obavještenje o dnevnom redu, mjestu, datumu i vremenu održavanja skupštine, te načinu davanja punomoći i načinu glasanja na skupštini mora biti objavljeno najmanje u jednim dnevnom novinama koje se izdaju u Federaciji, najkasnije 21 dan prije datuma određenog za zasjedanje skupštine kada se radi o redovnoj skupštini, odnosno 14 dana prije datuma određenog za zasjedanje skupštine kada se radi o vanrednoj skupštini.

(2) Ako je održavanje skupštine zakazano van mjesta sjedišta dioničkog društva, obavještenje iz stava (1) ovog člana mora biti u istom roku upućeno svakom dioničaru preporučenim pismom, telefaksom ili elektronskom poštom, na adresu iz Liste dioničara iz člana 229. stav (5) ovog zakona.

(3) Osim objavljivanja i dostavljanja obavještenja u skladu sa odredbama st. (1) i (2) ovog člana, otvoreno dioničko društvo dužno je osigurati i dodatno objavljivanje, u slučajevima, pod uvjetima i na način utvrđenim propisima Komisije.

(4) Dioničko društvo koje ima jednog dioničara nema obavezu objave obavještenja u skladu sa stavom (1) ovog člana.

Amandman XLVIII

Stav 2. člana 230. mijenja se i glasi: Ako je održavanje skupštine zakazano van mjesta sjedišta dioničkog društva, dioničari se o istom obavještavaju na način opisan stavom (1) ovog člana.

Obrazloženje

Ovaj stav u izmijenjenoj formi olakšao mogućnost za društva sa velikim brojem manjinskih dioničara, da Skupštinu održe izvan sjedišta društva. Naime, velikom broju manjinskih dioničara u sadašnjoj konstelaciji nije moguće uputiti pismeni poziv na Skupštinu, jer im je adresa nepoznata. Predloženo rješenje omogućilo bi bolju i fleksibilniju praksu pri organizaciji Skupštine.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 230. (Sazivanje)

(1) Obavještenje o dnevnom redu, mjestu, datumu i vremenu održavanja skupštine, te načinu davanja punomoći i načinu glasanja na skupštini mora biti objavljeno najmanje u jednim dnevnom novinama koje se izdaju u Federaciji, najkasnije 21 dan prije datuma određenog za zasjedanje skupštine kada se radi o redovnoj skupštini, odnosno 14 dana prije datuma određenog za zasjedanje skupštine kada se radi o vanrednoj skupštini.

(2) Ako je održavanje skupštine zakazano van mjesta sjedišta dioničkog društva, dioničari se o istom obavještavaju na način opisan stavom (1) ovog člana.

(3) Osim objavljivanja i dostavljanja obavještenja u skladu sa odredbama st. (1) i (2) ovog člana, otvoreno dioničko društvo dužno je osigurati i dodatno objavljivanje, u slučajevima, pod uvjetima i na način utvrđenim propisima Komisije.

(4) Dioničko društvo koje ima jednog dioničara nema obavezu objave obavještenja u skladu sa stavom (1) ovog člana.

Primjedba na član 231.

Član 231. u Zakonu glasi:

Član 231. (Pravo glasa)

(1) Dioničar ili grupa dioničara sa najmanje 5% ukupnog broja dionica sa pravom glasa ima pravo pisano predložiti pitanja i prijedloge odluka za uvrštavanje na dnevni red naredne skupštine društva, u svako doba prije objavljivanja obavještenja o održavanju skupštine, kao i na izmjenu dnevnog reda i prijedloga odluka skupštine koja je sazvana, najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja iz člana 230. stav (1) ovog zakona.

(2) Nadzorni odbor dužan je o prijedlozima dioničara iz stava (1) ovog člana objaviti obavještenje na isti način kao i obavještenje o sazivanju skupštine.

(3) Troškove objavljivanja pojedinačnih prijedloga iz stava (1) ovog člana koji sadrže do 100 riječi snosi dioničko društvo, a za duže prijedloge troškove snosi predlagač.

Amandman XLIX

Stav 1. člana 231. mijenja se i glasi:

„Dioničar ili grupa dioničara sa najmanje 5% ukupnog broja dionica sa pravom glasa ima pravo pismeno predložiti pitanja i prijedloge za uvrštavanje na dnevni red naredne skupštine društva, u svako doba prije objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine, kao i na dopunu dnevnog reda ili izmjenu prijedloga odluka skupštine koja je sazvana, najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja iz člana 230. stav (1) ovog zakona.“

Dodaje se novi stav (2) koji bi glasi:

„Ukoliko se predlaže izmjena prijedloga odluke iz dnevnog reda skupštine koja je sazvana, dioničari glasaju o oba prijedloga.“

Obrazloženje

Član 231. Zakona ne propisuje postupanje organa društva (izuzev objave obavještenja) u slučaju predlaganja pitanja i prijedloga za izmjenu dnevnog reda i prijedloga odluka skupštine koja je sazvana, radi čega nastaje dilema u postupanju sa prijedlogom dioničara za izmjenu dnevnog reda, a posebno sa prijedlogom za „skidanje“ tačke dnevnog reda (da li i koji organi društva

odlučuju o tome ili se dostavljeni prijedlozi samo upućuju na odlučivanje skupštini društva, da li skupština društva odlučuje o uvrštavanju ili izmjeni dnevnog reda i prijedloga odluka u uvrštenih u dnevni red ili u svakom slučaju ima obavezu odlučivanja po prijedlogu).

Nakon izmjena navedeni član glasi:

**Član 231.
(Pravo glasa)**

- (1) Dioničar ili grupa dioničara sa najmanje 5% ukupnog broja dionica sa pravom glasa ima pravo pismeno predložiti pitanja i prijedloge za uvrštavanje na dnevni red naredne skupštine društva, u svako doba prije objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine, kao i na dopunu dnevnog reda ili izmjenu prijedloga odluka skupštine koja je sazvana, najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja iz člana 230. stav (1) ovog zakona.
- (2) Ukoliko se predlaže izmjena prijedloga odluke iz dnevnog reda skupštine koja je sazvana, dioničari glasaju o oba prijedloga.
- (3) Nadzorni odbor dužan je o prijedlozima dioničara iz stava (1) ovog člana objaviti obavještenje na isti način kao i obavještenje o sazivanju skupštine.
- (4) Troškove objavljivanja pojedinačnih prijedloga iz stava (1) ovog člana koji sadrže do 100 riječi snosi dioničko društvo, a za duže prijedloge troškove snosi predlagač.

Dosadašnji stavovi 2. i 3. postaju 3. i 4.

Primjedba na član 232.

Član 232. u Zakonu glasi:

**Član 232.
(Zahtjev za sazivanje)**

- (1) Zahtjev za sazivanje skupštine može podnijeti:
 - a) dioničar ili grupa dioničara sa više od 10% ukupnog broja dionica s pravom glasa;
 - b) član nadzornog odbora;
 - c) član odbora za reviziju.
- (2) Zahtjev za sazivanje skupštine, sa prijedlogom dnevnog reda, podnosi se nadzornom odboru u pismenoj formi.
- (3) Ukoliko nadzorni odbor, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, ne objavi obavještenje o sazivanju skupštine, na način iz člana 230. ovog zakona, podnosilac zahtjeva ovlašten je na isti način neposredno sazvati skupštinu i obavezan je o tome pismeno obavijestiti Komisiju.
- (4) Lica iz stava (1) ovog člana ovlaštena su neposredno sazvati skupštinu, bez prethodnog podnošenja zahtjeva nadzornom odboru, u slučaju da pet mjeseci po isteku poslovne godine nadzorni odbor nije sazvaio skupštinu radi izjašnjavanja o godišnjem izvještaju društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju.
- (5) Podnosilac zahtjeva iz stava (1) ovog člana, ukoliko neposredno saziva skupštinu, može zadužiti sekretara društva da izvrši utvrđivanje sastava radnih tijela skupštine, objavljivanje

obavještenja o sazivanju skupštine na način iz člana 230. ovog zakona, te da poduzme i sve druge radnje neophodne za održavanje skupštine društva.

(6) Podnosilac zahtjeva iz stava (1) ovog člana, ukoliko neposredno saziva skuštinu, dužan je utvrditi prijedloge odluka sazvane skupštine i dioničarima omogućiti ostvarivanje prava iz člana 235. ovog zakona.

Amandman L

U članu 232. stavu 1. tačka c. riječi „ član odbora za reviziju“ zamjenjuju se riječima „odbor za reviziju“, a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Pravo člana odbora za reviziju ne bi trebalo, u korištenju ovoga prava, izjednačavati sa pravom člana nadzornog odbora jer su, generalno, njihove pozicije različite. Član odbora za reviziju može ovlaštenim predlagачima uvijek uputiti inicijativu za sazivanje skupštine.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 232. (Zahtjev za sazivanje)

(1) Zahtjev za sazivanje skupštine može podnijeti:

- a) dioničar ili grupa dioničara sa više od 10% ukupnog broja dionica s pravom glasa;
- b) član nadzornog odbora;
- c) odbor za reviziju.

(2) Zahtjev za sazivanje skupštine, sa prijedlogom dnevnog reda, podnosi se nadzornom odboru u pismenoj formi.

(3) Ukoliko nadzorni odbor, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, ne objavi obavještenje o sazivanju skupštine, na način iz člana 230. ovog zakona, podnosilac zahtjeva ovlašten je na isti način neposredno sazvati skupštinu i obavezan je o tome pismeno obavijestiti Komisiju.

(4) Lica iz stava (1) ovog člana ovlaštena su neposredno sazvati skupštinu, bez prethodnog podnošenja zahtjeva nadzornom odboru, u slučaju da pet mjeseci po isteku poslovne godine nadzorni odbor nije sazvaio skupštinu radi izjašnjanja o godišnjem izvještaju društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju.

(5) Podnosilac zahtjeva iz stava (1) ovog člana, ukoliko neposredno saziva skupštinu, može zadužiti sekretara društva da izvrši utvrđivanje sastava radnih tijela skupštine, objavljivanje obavještenja o sazivanju skupštine na način iz člana 230. ovog zakona, te da poduzme i sve druge radnje neophodne za održavanje skupštine društva.

(6) Podnosilac zahtjeva iz stava (1) ovog člana, ukoliko neposredno saziva skuštinu, dužan je utvrditi prijedloge odluka sazvane skupštine i dioničarima omogućiti ostvarivanje prava iz člana 235. ovog zakona.

Primjedba na član 234.

Član 234. u Zakonu glasi:

Član 234. (Pitanja o kojima odlučuje skupština)

Skupština dioničkog društva odlučuje o:

- a) povećanju i smanjenju osnovnog kapitala;
- b) emisiji novih dionica postojeće ili nove klase i emisiji obveznica i drugih dužničkih vrijednosnih papira;
- c) ograničenju ili isključenju prava preče kupnje novih dionica, u okviru odluke o emisiji novih dionica postojeće ili nove klase;
- d) usvajanju godišnjeg izvještaja o poslovanju društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- e) rasporedu dobiti i isplati dividende;
- f) načinu pokrića gubitka;
- g) spajanju sa drugim društvima i pripajanju drugih društava dioničkom društvu ili dioničkog društva drugom društvu;
- h) promjeni oblika i podjeli dioničkog društva;
- i) prestanku dioničkog društva sa provođenjem likvidacije i o odobravanju početnog likvidacionog bilansa i završnog računa po okončanju postupka likvidacije;
- j) kupovini, prodaji, zamjeni, uzimanju ili davanju u lizing, uzimanju ili davanju kredita i drugim transakcijama imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava, u toku poslovne godine u obimu većem od 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine, na prijedlog uprave i nadzornog odbora;
- k) izboru i razrješenju članova nadzornog odbora pojedinačno;
- l) izboru vanjskog revizora;
- m) izboru i razrješenju članova odbora za reviziju pojedinačno;
- n) osnivanju, reorganizaciji i likvidaciji supsidijarnih društava, i odobravanju njihovih statuta;
- o) naknadama članova nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- p) izmjenama i dopunama odredaba statuta koje se ne odnose na pitanja iz tač. a), b), g) i h) ovog člana ili druga pitanja o kojima, u skladu sa zakonom ili statutom društva, skupština donosi posebne odluke čiji pravni učinak uključuje izmjenu odgovarajućih odredaba statuta društva;
- r) izuzimanju stalnih sredstava u privrednim društvima;
- s) drugim pitanjima bitnim za poslovanje dioničkog društva, u skladu sa zakonom i statutom dioničkog društva.

Amandman LI

U članu 234. tačka b. na kraju, briše se tačka zarez, stavlja zarez i dopisuju riječi „ uključujući emisiju vrijednosnih papira radi konverzije, spajaja, podjele i denominacije“.

Dodati novu tačku c) koja glasi: „Donosi plan poslovanja i dugoročni plan razvoja društva“.

U istom članu tačka d. mijenja se i glasi:

„ d) usvajanju godišnjeg izvještaja društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaj nadzornog odbora i odbora za reviziju, te razmatra izvještaj vanjskog revizora i bilanse povezanih društava“.

Ova tačka sada postaje tačka e) i sve ostale tačke se pomjeraju za jedno mjesto unaprijed.

U istom članu dosadašnju tačku r. treba brisati.

Objasnenje

Operacije sa vrijednosnim papirima (konverzija i dr.) pravno predstavljaju poseban oblik emisije prema Zakonu o tržištu vrijednosnih papira. Skupština d.d. razmatra izvještaj vanjskog revizora, kao neovisne, profesionalne i stručne institucije, angažovane ugovorom. Njen izvještaj služi da bi skupština imala kompletan uvid u poslovanje i finansijsku poziciju d.d. Drugi izvještaji mogu biti manje objektivni, pa i manje stručni od izvještaja vanjskog revizora. Izuzimanje stalnih sredstava (tač. 17) je: a) knjigovodstvena kategorija, b) sa stanovišta kompanijskog prava je neprecizan, nejasan pojam i c) koji status imaju ta sredstva i ko njima upravlja? Ako skupština odluči da na određenoj imovini uspostavi poseban status i upravljanje donijeće odluku o formiranju zakonom predviđenog organizacionog oblika (npr. osnovaće zavisno društvo). Rješenje već postoji u tački 14. istog člana.

Što se tiče tačke c) plan poslovanja i plan razvoja su ključni dokumenti za svako društvo i stoga je logično da budu precizno dati u nadležnost vlasnika društva.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 234.

(Pitanja o kojima odlučuje skupština)

Skupština dioničkog društva odlučuje o:

- a) povećanju i smanjenju osnovnog kapitala;
- b) emisiji novih dionica postojeće ili nove klase i emisiji obveznica i drugih dužničkih vrijednosnih papira uključujući emisiju vrijednosnih papira radi konverzije, spajanja, podjele i denominacije;
- c) donosi plan poslovanja i dugoročni plan razvoja društva;
- d) ograničenju ili isključenju prava preče kupnje novih dionica, u okviru odluke o emisiji novih dionica postojeće ili nove klase;
- e) usvajanju godišnjeg izvještaja društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaj nadzornog odbora i odbora za reviziju, te razmatra izvještaj vanjskog revizora i bilanse povezanih društava;
- f) rasporedu dobiti i isplati dividende;
- g) načinu pokrivanja gubitka;
- h) spajanju sa drugim društvima i pripajanju drugih društava dioničkom društvu ili dioničkog društva drugom društvu;
- i) promjeni oblika i podjeli dioničkog društva;

- j) prestanku dioničkog društva sa provođenjem likvidacije i o odobravanju početnog likvidacionog bilansa i završnog računa po okončanju postupka likvidacije;
- k) kupovini, prodaji, zamjeni, uzimanju ili davanju u lizing, uzimanju ili davanju kredita i drugim transakcijama imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava, u toku poslovne godine u obimu većem od 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine, na prijedlog uprave i nadzornog odbora;
- l) izboru i razrješenju članova nadzornog odbora pojedinačno;
- m) izboru vanjskog revizora;
- n) izboru i razrješenju članova odbora za reviziju pojedinačno;
- o) osnivanju, reorganizaciji i likvidaciji supsidijarnih društava, i odobravanju njihovih statuta;
- p) naknadama članova nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- r) izmjenama i dopunama odredaba statuta koje se ne odnose na pitanja iz tač. a), b), g) i h) ovog člana ili druga pitanja o kojima, u skladu sa zakonom ili statutom društva, skupština donosi posebne odluke čiji pravni učinak uključuje izmjenu odgovarajućih odredaba statuta društva;
- s) drugim pitanjima bitnim za poslovanje dioničkog društva, u skladu sa zakonom i statutom dioničkog društva.

Primjedba na član 235.

Član 235. u Zakonu glasi:

Član 235. (Pravo dioničara)

(1) Dioničar ima pravo, od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine, u prostorijama dioničkog društva izvršiti uvid u Listu dioničara, finansijski izvještaj, sa izvještajima revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju i uvid u sve druge isprave koje se odnose na prijedloge odluka uvrštenih u dnevni red skupštine.

(2) Pored uvida dioničar, na lični zahtjev i o vlastitom trošku, ima pravo na kopiju navedenih dokumenata.

Amandman LII

U članu 235. u stavu 1. briše se tačka, stavlja zarez i dopisuju riječi, te bilanse povezanih društava i konsolidovani bilans grupacije.“

Također, u stavu 2. se briše tačka, dodaje zarez i riječi “uz poštovanje propisa o zaštiti ličnih podataka“.

Obrazloženje

Znači da organi d.d. moraju pribaviti bilanse društava, iz zemlje i inostranstva, za skupštinu kako bi dioničari mogli izvršiti uvid u poslovanje i finansijsko stanje konkretne familije društava. Jednako je važno da se pribavi konsolidovani bilans u koji dioničari konkretnog društva imaju pravo uvida.

Također, neophodno izmijeniti i stav 2. ovog člana, kako bi se obezbijedila zaštita ličnih podataka, prije svega matičnog broja i adrese prebivališta iz Liste dioničara, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka i mišljenjem Agencije za zaštitu ličnih podataka.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

**Član 235.
(Pravo dioničara)**

(1) Dioničar ima pravo, od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine, u prostorijama dioničkog društva izvršiti uvid u Listu dioničara, finansijski izvještaj, sa izvještajima revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju i uvid u sve druge isprave koje se odnose na prijedloge odluka uvrštenih u dnevni red skupštine, te bilanse povezanih društava i konsolidovani bilans grupacije.

(2) Pored uvida dioničar, na lični zahtjev i o vlastitom trošku, ima pravo na kopiju navedenih dokumenata, uz poštovanje propisa o zaštiti ličnih podataka.

Primjedbe na član 238.

Član 238. u Zakonu glasi:

**Član 238.
(Odlučivanje putem punomoćnika)**

(1) Pravo učešća u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva dioničar može ostvariti lično ili putem punomoćnika koji je dužan postupati u skladu sa uputstvima dioničara, a ako uputstva nije dobio u skladu sa razumnom prosudbom najboljeg interesa dioničara.

(2) Osim svakog poslovno sposobnog fizičkog lica punomoćnik može biti pravno lice registrirano za poslove posredovanja u prometu vrijednosnih papira i udruženje sa svojstvom pravnog lica osnovano i registrirano radi udruživanja i zastupanja dioničara u kojim slučajevima ovlaštenja iz punomoći vrši zakonski ili opunomoćeni zastupnik takvog pravnog lica.

(3) Punomoć za učešće u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva daje se nakon objavljivanja obavještenja o sazivanju svake skupštine u obliku ovjerene pisane izjave potpisane od dioničara i punomoćnika.

(4) Punomoć se dostavlja dioničkom društvu lično, poštanskom pošiljkom, telefaksom ili putem e-maila najkasnije u roku koji je statutom ili odlukom društva utvrđen za registraciju dioničara za učešće u radu skupštine, a original se dostavlja na samoj skupštini.

(5) Punomoć data za konkretnu skupštinu važi i za ponovljenu skupštinu.

(6) Jednog dioničara na skupštini može zastupati samo jedan punomoćnik.

(7) Punomoć prestaje ako se dioničar registrira za učešće i prisustvuje skupštini sa izričitom iskazanom namjerom da lično glasa, zatim izdavanjem punomoći drugom licu ili opozivom punomoći u obliku ovjerene pisane izjave potpisane od dioničara, sa učinkom danom dostavljanja društvu u skladu sa stavom (4) ovog člana, te danom upisa kod Registra prijenosa dionica od dioničara.

(8) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u otvorenom dioničkom društvu i to u slučajevima, pod uvjetima i na način utvrđenim statutom društva u skladu sa propisima Komisije, pravo učešća u odlučivanju skupštine dioničar može ostvariti glasanjem putem popunjenih i potpisanih glasačkih listića dostavljenih društvu putem pošte, telefaksa ili emaila prije datuma održavanja skupštine.

Amandman LIII

Stav 3. mijenja se i glasi: Punomoć za učešće u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva daje se nakon objavljivanja obavještenja o sazivanju svake skupštine u obliku pisane izjave potpisane od dioničara i punomoćnika. Ukoliko je dioničar fizičko lice, potrebna je ovjera potpisa tog fizičkog lica.

U vezi sa članom 238. stav 6. i općenito u pogledu odredbi ovoga člana, smatramo da je potrebno precizirati da punomoć vrijedi samo za tu skupštinu, a ne za svaku skupštinu, do opoziva.

Obrazloženje

Ovaj dio oko ovjere Punomoći stvara velike konfuzije i ostavlja emitentima na volju da sami odlučuju kakva to ovjere treba biti, pa nemamo jedinstvenu praksu na tržištu (za pojedine emitente dovoljna je ovjera kompanije ako se radi o dioničaru pravnom licu, drugi pak traže i notarsku ovjeru potpisa ovlaštenih lica, a imamo i emitenata koji traže i notarsku ovjeru potpisa primaoca punomoći). Na ovaj način dioničari pravna lica koja daju punomoć ne bi morali vršiti dodatnu ovjeru svojih potpisa, a isto tako ni primalac punomoći (primalac punomoći/punomoćnik svakako prisustvuje skupštini te se na licu mjesta vrši njegova identifikacija).

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 238. (Odlučivanje putem punomoćnika)

(1) Pravo učešća u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva dioničar može ostvariti lično ili putem punomoćnika koji je dužan postupati u skladu sa uputstvima dioničara, a ako uputstva nije dobio u skladu sa razumnom prosudbom najboljeg interesa dioničara.

(2) Osim svakog poslovno sposobnog fizičkog lica punomoćnik može biti pravno lice registrirano za poslove posredovanja u prometu vrijednosnih papira i udruženje sa svojstvom pravnog lica osnovano i registrirano radi udruživanja i zastupanja dioničara u kojim slučajevima ovlaštenja iz punomoći vrši zakonski ili opunomoćeni zastupnik takvog pravnog lica.

(3) Punomoć za učešće u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva daje se nakon objavljivanja obavještenja o sazivanju svake skupštine u obliku pisane izjave potpisane od dioničara i punomoćnika. Ukoliko je dioničar fizičko lice, potrebna je ovjera potpisa tog fizičkog lica.

(4) Punomoć se dostavlja dioničkom društvu lično, poštanskom pošiljkom, telefaksom ili putem e-maila najkasnije u roku koji je statutom ili odlukom društva utvrđen za registraciju dioničara za učešće u radu skupštine, a original se dostavlja na samoj skupštini.

- (5) Punomoć data za konkretnu skupštinu važi i za ponovljenu skupštinu.
- (6) Jednog dioničara na skupštini može zastupati samo jedan punomoćnik.
- (7) Punomoć prestaje ako se dioničar registrira za učešće i prisustvuje skupštini sa izričitom iskazanom namjerom da lično glasa, zatim izdavanjem punomoći drugom licu ili opozivom punomoći u obliku ovjerene pisane izjave potpisane od dioničara, sa učinkom danom dostavljanja društvu u skladu sa stavom (4) ovog člana, te danom upisa kod Registra prijenosa dionica od dioničara.
- (8) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u otvorenom dioničkom društvu i to u slučajevima, pod uvjetima i na način utvrđenim statutom društva u skladu sa propisima Komisije, pravo učešća u odlučivanju skupštine dioničar može ostvariti glasanjem putem popunjenih i potpisanih glasačkih listića dostavljenih društvu putem pošte, telefaksa ili emaila prije datuma održavanja skupštine.

Primjedbe na član 245.

Član 245. u Zakonu glasi:

Član 245. (Ništavost odluke skupštine)

Odluka skupštine dioničkog društva ništava je ako:

- a) skupština nije sazvana na način utvrđen članom 230. ovog zakona;
- b) nije unesena u zapisnik na način utvrđen članom 241. ovog zakona;
- c) je ništavost utvrđena pravosnažnom presudom suda po tužbi za pobijanje odluke.

Amandman LIV

Član 245. stav 1. tačka b. mijenja se i glasi:

„ u zapisnik nisu uneseni bitni elementi odluke“

Obrazloženje

Smatramo da je predložena odredba nejasna i neprecizno definisana. Naime u praksi može doći do situacije da je u zapisniku napravljena greška. Prema predloženom rješenju Odluka se može poništiti ukoliko su u zapisniku napravljene tehničke greške, a bez da se ostavlja rok za primjedbe na zapisnik. Logično je da svaki zapisnik mora imati rok za dostavljanje primjedbi te da se u tom roku greške mogu otkloniti. Smatramo da prihvatanjem našeg amandmana će doći do preciznije i jasnije definisane odredbe.

Nakon izmjene navedeni član sada glasi:

Član 245. (Ništavost odluke skupštine)

„Odluka skupštine dioničkog društva ništavna je ako:

- a) skupština nije sazvana na način utvrđen članom 230. ovog zakona;
- b) u zapisnik nisu uneseni bitni elementi odluke;

c) je ništavost utvrđena pravosnažnom presudom suda po tužbi za pobijanje odluke.

Primjedbe na član 247.

Član 247. u Zakonu glasi:

Član 247. (Nadzorni odbor)

(1) Nadzorni odbor sačinjavaju predsjednik i najmanje dva člana, koje imenuje i razrješava skupština, s tim, da ukupan broj članova nadzornog odbora mora biti neparan.

(2) Članovi nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od četiri godine, s tim, da po isteku perioda od dvije godine od dana imenovanja skupština društva glasa o povjerenju članovima nadzornog odbora.

(3) Isto lice može biti imenovano za člana nadzornog odbora više puta bez ograničenja.

(4) Predsjednik i članovi nadzornog odbora upisuju se u Registar kod Komisije.

(5) Skupština može razriješiti predsjednika i članove nadzornog odbora i prije isteka perioda na koji su imenovani:

a) kad nadzorni odbor ili pojedini njegov član izgubi povjerenje dioničara;

b) kad skupština odbije usvojiti godišnji izvještaj društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;

c) kad skupština utvrdi odgovornost predsjednika i članova nadzornog odbora za štetu koju je pretrpilo dioničko društvo zbog razloga iz čl. 258. i 261. ovog zakona;

d) i u drugim slučajevima utvrđenim statutom dioničkog društva.

(6) Ukoliko predsjednik ili član nadzornog odbora u toku trajanja mandata bude razriješen, a kada se ne razrješava cijeli nadzorni odbor, članu koji je imenovan umjesto razriješenog, mandat traje do isteka mandata članova nadzornog odbora koji su imenovani prilikom imenovanja cijelog nadzornog odbora, a nisu razriješeni.

(7) Postupak imenovanja i razrješavanja nadzornog odbora i ostala pitanja koja se odnose na upravljanje u društvima sa učešćem državnog kapitala uređuje se Uredbom o vršenju ovlaštenja organa Federacije Bosne i Hercegovine u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala.

Amandman LV

U članu 247. stav 5. tačka b. Mijenja se i glasi:

„ b) kad nadzorni odbor, predsjednik ili njegov član izgubi povjerenje dioničara ili svojim djelovanjem naruši ugled dioničkog društva“

U istom članu dodaju se stavovi 6., 7. i 8 koji glase:

„ (6)Kada je predsjednik ili član nadzornog odbora razriješen u toku trajanja mandata, licu koje je imenovano umjesto razriješenog mandat traje do isteka mandata nadzornog odbora.

(7)U društvima sa učešćem državnog kapitala pravna situacija iz prethodnog stava

reguliše se aktom nadležnog državnog organa.

(8) Ako se u odgovarajućem postupku utvrdi da nisu postojali uslovi za razrješenje predsjednika ili člana nadzornog odbora oni imaju pravo na naknadu koju bi primali do isteka mandata“.

Dosadašnji stav 6. se briše, a stav 7 postaje stav 9.

Objasnenje

Prijedlog amandmana je usmjeren na pitanja:

- a. dužine mandata imenovanog/izabranog lica kada su raniji nadzorni odbor, predsjednik ili član razriješeni prije isteka mandata, a to je da mandat imenovanog lica traje do isteka mandata smijenjenih lica i to treba riješiti statutom društva.
- b. ako je u pitanju društvo sa većinskim državnim kapitalom to pitanja se reguliše aktom nadležnog državnog organa;
- c. lica koja su smijenjena prije isteka mandata imaju pravo na naknadu koju bi primali do isteka mandata, ako se utvrdi da nisu postojali uslovi za njihovo razrješenje.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 247. (Nadzorni odbor)

(1) Nadzorni odbor sačinjavaju predsjednik i najmanje dva člana, koje imenuje i razrješava skupština, s tim, da ukupan broj članova nadzornog odbora mora biti neparan.

(2) Članovi nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od četiri godine, s tim, da po isteku perioda od dvije godine od dana imenovanja skupština društva glasa o povjerenju članovima nadzornog odbora.

(3) Isto lice može biti imenovano za člana nadzornog odbora više puta bez ograničenja.

(4) Predsjednik i članovi nadzornog odbora upisuju se u Registar kod Komisije.

(5) Skupština može razriješiti predsjednika i članove nadzornog odbora i prije isteka perioda na koji su imenovani:

- a) kad nadzorni odbor ili pojedini njegov član izgubi povjerenje dioničara;
- b) kad nadzorni odbor, predsjednik ili njegov član izgubi povjerenje dioničara ili svojim djelovanjem naruši ugled dioničkog društva;
- c) kad skupština utvrdi odgovornost predsjednika i članova nadzornog odbora za štetu koju je pretrpilo dioničko društvo zbog razloga iz čl. 258. i 261. ovog zakona;
- d) i u drugim slučajevima utvrđenim statutom dioničkog društva.

(6) Kada je predsjednik ili član nadzornog odbora razriješen u toku trajanja mandata, licu koje je imenovano umjesto razriješenog mandat traje do isteka mandata nadzornog odbora.

(7) U društvima sa većinskim učešćem državnog kapitala pravna situacija iz prethodnog stava reguliše se aktom nadležnog državnog organa.

(8) Ako se u odgovarajućem postupku utvrdi da nisu postojali uslovi za razrješenje predsjednika ili člana nadzornog odbora oni imaju pravo na naknadu koju bi primali do isteka mandata

(9) Postupak imenovanja i razrješenja nadzornog odbora i ostala pitanja koja se odnose na upravljanje u društvima sa učešćem državnog kapitala uređuje se Uredbom o vršenju ovlaštenja organa Federacije Bosne i Hercegovine u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala.

Primjedba na član 248.

Član 248. u Zakonu glasi:

Član 248. (Članovi)

Predsjednik i član nadzornog odbora ne može biti lice:

- a) osuđivano za krivično djelo i za prekršaj nespojiv sa dužnošću u nadzornom odboru, pet godina od dana pravomoćnosti presude, isključujući vrijeme zatvorske kazne;
- b) kojem je presudom suda zabranjeno obavljanje aktivnosti u nadležnosti nadzornog odbora.

Na ovaj član samo dajemo načelnu primjedbu u smislu preciznijeg određivanja krivičnih djela koja su nespojiva sa dužnošću u nadzornom odboru.

Primjedba na član 252.

Član 252. u Zakonu glasi:

Član 252. (Nespojivost funkcija i stručno usavršavanje)

(1) Dioničar sa 50% i više dionica, direktor i član uprave bilo kojeg dioničkog društva kao i vlasnik sa 50% i više vlasništva, direktor i član uprave bilo kojeg društva sa ograničenom odgovornošću ne može biti predsjednik i član nadzornog ili upravnog odbora imenovan ispred državnog kapitala u društvima sa učešćem državnog kapitala ili fondovima, agencijama, komisijama i drugim pravnim licima osnovanim od Vlade Federacije ili Parlamenta Federacije (u daljnjem tekstu: institucije).

(2) Predsjednik ili član nadzornog ili upravnog odbora društva sa učešćem državnog kapitala ili institucije ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog ili upravnog odbora drugog društva ili institucije.

(3) Predsjednik i članovi nadzornog odbora i članovi uprave privrednog društva sa učešćem državnog kapitala i predsjednici i članovi nadzornih odbora privrednih društava u kojima učešće državnog kapitala nije većinsko, a koji su u nadzorni odbor kandidovani ispred državnog kapitala, dužni su proći odgovarajuće stručno usavršavanje u skladu sa Uredbom o usavršavanju predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala.

Amandman LVI

Brisati stav 3.

Dodaje se novi stav koji glasi „Članovi uprave i zaposlenici vladajućeg društva sa učešćem državnog kapitala mogu biti članovi nadzornog odbora zavisnog društva, a članovi uprave i zaposlenici zavisnih društava ne mogu biti članovi nadzornog odbora vladajućeg društva sa učešćem državnog kapitala.“

Objasnenje

Iako je odredba stava 2. formulisana na način da je jasno da se stav 2. ovog člana odnosi na predsjednika ili člana nadzornog ili upravnog odbora društva sa učešćem državnog kapitala ili institucije (gdje se ne precizira da li je predložen ispred državnog kapitala ili ne) u praksi je uočeno različito tumačenje navedenog stava, te radi toga smatramo potrebnim precizirati da li se odnosi na predsjednika ili člana nadzornog ili upravnog odbora društva sa učešćem državnog kapitala neovisno da li je predložen ispred državnog ili privatnog kapitala.

Također u članu 252. Predlaže se brisanje stava 3.

Članovi nadzornog odbora treba da imaju kvalifikacije, reference i iskustvo, te stečena znanja i stručnost potrebne za djelatnost društva, kao preduslov za imenovanje.

Naknadno stručno usavršavanje ne može biti nadomjestak za kvalificiranost koja mora biti unaprijed zadovoljena. Posebno nije opravdano postavljati ovakav zahtjev samo za članove uprave i nadzornog odbora privrednog društva sa učešćem državnog kapitala, odnosno ukoliko su kandidovani ispred državnog kapitala.

Predloženo je dodavanje i novog stava, što je u cilju efikasnijeg upravljanja zavisnim društvima, odnosno u cilju izbjegavanja konflikta hijerarhije.

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

Član 252.

(Nespojivost funkcija i stručno usavršavanje)

(1) Dioničar sa 50% i više dionica, direktor i član uprave bilo kojeg dioničkog društva kao i vlasnik sa 50% i više vlasništva, direktor i član uprave bilo kojeg društva sa ograničenom odgovornošću ne može biti predsjednik i član nadzornog ili upravnog odbora imenovan ispred državnog kapitala u društvima sa učešćem državnog kapitala ili fondovima, agencijama, komisijama i drugim pravnim licima osnovanim od Vlade Federacije ili Parlamenta Federacije (u daljnjem tekstu: institucije).

(2) Predsjednik ili član nadzornog ili upravnog odbora društva sa učešćem državnog kapitala ili institucije ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog ili upravnog odbora drugog društva ili institucije.

(3) Članovi uprave i zaposlenici vladajućeg društva sa učešćem državnog kapitala mogu biti članovi nadzornog odbora zavisnog društva, a članovi uprave i zaposlenici zavisnih društava ne mogu biti članovi nadzornog odbora vladajućeg društva sa učešćem državnog kapitala.

Primjedba na član 255.

Član 255. U Zakonu glasi:

Član 255. (Poziv za sjednicu)

(1) Pisani poziv za sjednicu nadzornog odbora u kojem su naznačeni mjesto i datum održavanja, vrijeme početka i dnevni red sjednice dostavlja se članovima nadzornog odbora najkasnije u roku 14 dana prije datuma održavanja sjednice.

(2) Uz poziv za sjednicu dostavljaju se materijali za svaku tačku dnevnog reda.

(3) U hitnim slučajevima utvrđenim statutom društva može se utvrditi i kraći rok od roka iz stava (1) ovog člana.

Amandman LVII

U stavu 1. člana 255. broj 14 mijenja se brojem 7.

Obrazloženje

Sa aspekta drugih obaveza, rok od 14 dana je predug, i u nekim slučajevima bi, zbog drugih zakonskih rokova za postupanje, bilo praktično neizvodivo poštivanje roka od 14 dana, stoga je ova intervencija veoma značajna.

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

Član 255. (Poziv za sjednicu)

(1) Pisani poziv za sjednicu nadzornog odbora u kojem su naznačeni mjesto i datum održavanja, vrijeme početka i dnevni red sjednice dostavlja se članovima nadzornog odbora najkasnije u roku 7 dana prije datuma održavanja sjednice.

(2) Uz poziv za sjednicu dostavljaju se materijali za svaku tačku dnevnog reda.

(3) U hitnim slučajevima utvrđenim statutom društva može se utvrditi i kraći rok od roka iz stava (1) ovog člana.

Primjedba na član 257.

Član 257. u Zakonu glasi:

Član 257. (Nadležnosti)

Nadzorni odbor dioničkog društva nadležan je da:

- a) nadzire poslovanje dioničkog društva, usvaja poslovne strategije društva i planove poslovanja;
- b) nadzire rad uprave, te odobrava odluke strateškog karaktera;
- c) usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještajem revizije;
- d) podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju dioničkog društva koji obavezno uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- e) bira predsjednika nadzornog odbora;
- f) bira upravu i sekretara društva;
- g) predlaže raspodjelu i način upotrebe dobiti i način pokrića gubitka;
- h) odobrava kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u lizing, uzimanje ili davanje kredita i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine;
- i) predlaže skupštini kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u lizing, uzimanje ili davanje kredita i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu većem od 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine;
- j) imenuje predsjednike i članove pododбора zavisno o procijenjenim potrebama;
- k) obrazuje povremene komisije i utvrđuje njihov sastav i zadatke;
- l) saziva skupštinu društva;
- m) odobrava emisiju novih dionica postojeće klase u iznosu do trećine zbira nominalne vrijednosti postojećih dionica i određuje iznos, vrijeme prodaje i cijenu ovih dionica koja ne može biti manja od prosječne tržišne vrijednosti postojećih dionica iste klase u 30 uzastopnih dana prije dana donošenja odluke.

Amandman LVIII

Tačke a) i b) se mijenjaju, te se dodaje nova tačka:

- a) Nadzire poslovanje društva i rad Uprave**
- b) Predlaže skupštini plan poslovanja i dugoročni plan razvoja**
- c) Usvaja poslovne strategije i odobrava odluke strateškog karaktera, uvažavajući plan poslovanja ili dugoročni plan razvoja**

Sve tačke se pomjeraju za jedno mjesto unaprijed.

U istom članu u dosadašnjoj tački d) se ispred riječi revizora doda riječ „vanjskog“.

Obrazloženje

Radi preciznog razgraničenja i uvažavajući predloženu nadležnost skupštine za donošenje planova izvršena je izmjena tačaka a) i b), te je u tački d), radi preciziranja, obzirom da postoji više vrsta revizora potrebno naglasiti da je riječ o vanjskom revizoru.

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

**Član 257.
(Nadležnosti)**

Nadzorni odbor dioničkog društva nadležan je da:

- a) Nadzire poslovanje društva i rad Uprave
- b) Predlaže skupštini plan poslovanja i dugoročni plan razvoja
- c) Usvaja poslovne strategije i odobrava odluke strateškog karaktera, uvažavajući plan poslovanja ili dugoročni plan razvoja
- d) usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještajem revizije;
- e) podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju dioničkog društva koji obavezno uključuje finansijski izvještaj i izvještaje vanjskog revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- e) bira predsjednika nadzornog odbora;
- f) bira upravu i sekretara društva;
- g) predlaže raspodjelu i način upotrebe dobiti i način pokrića gubitka;
- h) odobrava kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u lizing, uzimanje ili davanje kredita i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine;
- i) predlaže skupštini kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u lizing, uzimanje ili davanje kredita i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu većem od 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine;
- j) imenuje predsjednike i članove pododбора zavisno o procijenjenim potrebama;
- k) obrazuje povremene komisije i utvrđuje njihov sastav i zadatke;
- l) saziva skupštinu društva;
- m) odobrava emisiju novih dionica postojeće klase u iznosu do trećine zbira nominalne vrijednosti postojećih dionica i određuje iznos, vrijeme prodaje i cijenu ovih dionica koja ne može biti manja od prosječne tržišne vrijednosti postojećih dionica iste klase u 30 uzastopnih dana prije dana donošenja odluke.

Primjedba na član 258.

Član 258. u Zakonu glasi:

**Član 258.
(Dužnosti)**

(1) Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su svoje obaveze i odgovornosti izvršavati u skladu sa interesima dioničara i dioničkog društva i ne mogu obavljati djelatnost konkurentnu

djelatnosti dioničkog društva bez obavještanja i saglasnosti drugih članova nadzornog odbora.

(2) Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su prilikom predlaganja emisije novih ili otkupa vlastitih dionica dioničkog društva i drugih vrijednosnih papira saopštiti sve bitne podatke koji se odnose na poslovanje dioničkog društva.

(3) Predsjednik i član nadzornog odbora dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu sa kojim dioničko društvo ima ili namjerava da stupi u poslovni odnos.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana predsjednik i član nadzornog odbora ne mogu odlučivati o pitanjima koja se tiču odnosa dioničkog društva i drugih pravnih lica u kojima predsjednik i član nadzornog odbora imaju direktni ili indirektni finansijski interes.

Amandman LIX

Briše se dio teksta u stavu 1.: „bez obavještanja i saglasnosti drugih članova nadzornog odbora“.

Obrazloženje

Isto kao i u članu 40. Zakona, članovi nadzornog odbora ne bi smjeli ni u kom slučaju obavljati djelatnost konkurentnu društvu jer je riječ o sukobu interesa koji se ne može eliminirati saglasnošću drugih članova. Ukoliko bi se ipak zadržala mogućnost saglasnosti, upitno je da članovi jednog organa sami sebi daju saglasnost, pa bi je u tom slučaju trebao dati drugi organ (Skupština).

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

Član 258. (Dužnosti)

(1) Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su svoje obaveze i odgovornosti izvršavati u skladu sa interesima dioničara i dioničkog društva i ne mogu obavljati djelatnost konkurentnu djelatnosti dioničkog društva.

(2) Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su prilikom predlaganja emisije novih ili otkupa vlastitih dionica dioničkog društva i drugih vrijednosnih papira saopštiti sve bitne podatke koji se odnose na poslovanje dioničkog društva.

(3) Predsjednik i član nadzornog odbora dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu sa kojim dioničko društvo ima ili namjerava da stupi u poslovni odnos.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana predsjednik i član nadzornog odbora ne mogu odlučivati o pitanjima koja se tiču odnosa dioničkog društva i drugih pravnih lica u kojima predsjednik i član nadzornog odbora imaju direktni ili indirektni finansijski interes.

Primjedba na član 260.

Član 260. u Zakonu glasi:

Član 260. Odgovornost za nastale štete

Predsjednik i članovi nadzornog odbora neograničeno solidarno odgovoraju za štete koje prouzrokuju neizvršavanjem ili neurednim izvršavanjem svojih dužnosti.

Amandman LX

Član 260. brisati.

Obrazloženje

Ova odredba je nejasna i neprecizna. Postavlja se pitanje šta se podrazumijeva pod neizvršenjem ili neurednim izvršenjem svojih obaveza. Ne navodi se koja šteta (materijalna ili nematerijalna), koji oblik odgovornosti (objektivna ili subjektivna), na kome je teret dokazivanja, kome je šteta nanijeta (privrednom društvu ili trećem licu ili radniku), da li odgovara za namjernu štetu, krajnju nepažnju ili svaku štetu.

Dalje šta ako je neki član Nadzornog odbora glasao protiv te odluke da li je i on solidarno odgovoran. Ovako neprecizna odredba unosi pravnu nesigurnost.

Primjedba na član 263.

Član 263. u Zakonu glasi:

Član 263. (Uprava)

(1) Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja dioničko društvo i odgovara za zakonitost poslovanja.

(2) Upravu dioničkog društva čini direktor, ili direktor i jedan ili više izvršnih direktora.

(3) Postupak izbora, imenovanja, razrješenja, sastav i način odlučivanja uprave dioničkog društva utvrđuje se statutom.

(4) Odredbe čl. 248. i 260. ovog zakona primjenjuju se i na članove uprave dioničkog društva.

Amandman LXI

U članu 263. u stavu 3. poslije riječi „ uprave“ dodaju se riječi „ i odnosima između direktora i izvršnih direktora“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Statutom se moraju utvrditi odnosi između direktora i izvršnih direktora u pogledu poslova, odgovornosti, granica ovlaštenja, instrukcija i naloga. Problem na pravnom terenu postoji jer upravu imenuje nadzorni odbor - mandat direktora i izvršnim direktorima daje isti organ. Osim tada često su iz različitih političkih opcija.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 263. (Uprava)

- (1) Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja dioničko društvo i odgovara za zakonitost poslovanja.
- (2) Upravu dioničkog društva čini direktor, ili direktor i jedan ili više izvršnih direktora.
- (3) Postupak izbora, imenovanja, razrješenja, sastav i način odlučivanja uprave i odnosima između direktora i izvršnih direktora dioničkog društva utvrđuje se statutom.
- (4) Odredbe čl. 248. i 260. ovog zakona primjenjuju se i na članove uprave dioničkog društva.

Amandman LXII

Iza člana 263. dodaje se novi član 264. koji glasi:

- (1) Izvršnog direktora imenuje nadzorni odbor na prijedlog direktora.**
- (2) Izvršni direktori, ako ih ima više imenuju se pojedinačno.**
- (3) Ako direktor nema prijedlog kandidata za izvršnog direktora ili se nadzorni odbor ne slaže sa predloženim kandidatom, tada nadzorni odbor zadužuje pododbor za imenovanja da u roku od 15 dana suglasno sa direktorom predloži nadzornom odboru kandidata za izvršnog direktora.**
- (4) Ako ni u tom slučaju nadzorni odbor ne prihvati predloženog kandidata, dužan je da u roku od 7 dana u skladu sa članom 230. stav 1. ovog Zakona sazove Skupštinu koja će se izjasniti o statusu direktora i nadzornog odbora.**

Ostali članovi se pomjeraju za jedno mjesto unazad.

Obrazloženje

Ako dođe do stanovitih nesaglasnosti na relaciji nadzorni odbor- direktor u pogledu kandidata za izvršnog direktora odnosno izvršne direktore, zakonom treba utvrditi pravilo za razrješenje situacije, ali bez konflikata. Rješenje je u aktiviranju pododbora za imenovanja (čl.257. tačka j) koji bi trebao da egzistira kao stalno tijelo nadzornog odbora. Nezaobilazna je saradnja sa direktorom o čijem se članu tima radi.

Ukoliko se usvoji primjedba novi član 264. glasi:

- (1)Izvršnog direktora imenuje nadzorni odbor na prijedlog direktora.

(2) Izvršni direktori, ako ih ima više imenuju se pojedinačno.

(3) Ako direktor nema prijedlog kandidata za izvršnog direktora ili se nadzorni odbor ne slaže sa predloženim kandidatom, tada nadzorni odbor zadužuje pododbor za imenovanja da u roku od 15 dana suglasno sa direktorom predloži nadzornom odboru kandidata za izvršnog direktora.

(4) Ako ni u tom slučaju nadzorni odbor ne prihvati predloženog kandidata, dužan je da u roku od 7 dana u skladu sa članom 230. stav 1. ovog Zakona sazove Skupštinu koja će se izjasniti o statusu direktora i nadzornog odbora.

Primjedba na član 265.

Član 265. u Zakonu glasi:

Član 265. (Razješenje članova)

(1) Način razrješenja članova uprave dioničkog društva i prije isteka mandata na koji su imenovani, utvrđuje se statutom društva.

(2) U slučaju razrješenja članova uprave dioničkog društva prije isteka mandata shodno se primjenjuju odredbe člana 247. stav (5) ovog zakona.

Amandman LXIII

U članu 265. u stavu 2. iza riječi "Stav (5)" stavlja se zarez i dodaju riječi " (6), (7) i (8) i ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Smatramo da se smjena uprave dioničkog društva treba preciznije definisati a što smo predložili u primjedbi XLIII na član 247., te u tom slučaju ukoliko se prihvati naša primjedba na član 247. smatramo da se i odredba člana 265. stav 2. treba izmjeniti u smislu kako smo predložili.

Tako da član 265. nakon izmjene sada glasi:

Član 265. (Razješenje članova)

(1) Način razrješenja članova uprave dioničkog društva i prije isteka mandata na koji su imenovani, utvrđuje se statutom društva.

(2) U slučaju razrješenja članova uprave dioničkog društva prije isteka mandata shodno se primjenjuju odredbe člana 247. stav (5), (6), (7) i (8) ovog zakona.

Primjedba na član 267.

Član 267. u Zakonu glasi:

**Član 267.
(Interesi)**

(1) Direktor i izvršni direktor dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu sa kojim dioničko društvo ima ili namjerava stupiti u poslovni odnos.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana direktor i izvršni direktori mogu učestvovati u tom poslovnom odnosu na osnovu pisane saglasnosti predsjednika nadzornog odbora.

Amandman LXIV

U stavu 2. potrebno je brisati riječ „predsjednika“.

Obrazloženje

Saglasnost treba da daje nadzorni odbor, kao organ, a ne predsjednik nadzornog odbora.

Tako da nakon izmjena navedeni član glasi:

**Član 267.
(Interesi)**

(1) Direktor i izvršni direktor dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu sa kojim dioničko društvo ima ili namjerava stupiti u poslovni odnos.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana direktor i izvršni direktori mogu učestvovati u tom poslovnom odnosu na osnovu pisane saglasnosti nadzornog odbora.

Primjedba na član 270.

Član 270. u Zakonu glasi:

**Član 270.
(Odgovornosti)**

(1) Sekretar je odgovoran za vođenje zapisnika skupštine i nadzornog odbora i čuvanje dokumenata utvrđenih ovim zakonom i statutom dioničkog društva, osim finansijskih izvještaja.

(2) Sekretar je ovlašten za provođenje odluka skupštine, nadzornog odbora i uprave.

(3) Sekretar je odgovoran za pripremu sjednica i vođenje zapisnika skupštine i nadzornog odbora.

(4) Sekretar može biti ovlašten i za druge poslove u skladu sa statutom dioničkog društva.

Amandman LXV

U stavu 3. brisati riječi „i vođenje zapisnika“.

Obrazloženje

Isto je već navedno u stavu 1. ovog člana.

Nakon izmjena navedeni član glasi:

**Član 270.
(Odgovornosti)**

- (1) Sekretar je odgovoran za vođenje zapisnika skupštine i nadzornog odbora i čuvanje dokumenata utvrđenih ovim zakonom i statutom dioničkog društva, osim finansijskih izvještaja.
- (2) Sekretar je ovlašten za provođenje odluka skupštine, nadzornog odbora i uprave.
- (3) Sekretar je odgovoran za pripremu sjednica.
- (4) Sekretar može biti ovlašten i za druge poslove u skladu sa statutom dioničkog društva.

Primjedba na član 273.

Član 273. u Zakonu glasi:

**Član 273.
(Revizija)**

Odbor za reviziju je dužan izvršiti reviziju polugodišnjeg i godišnjeg obračuna i istovremeno kontrolu usklađenosti poslovanja društva i funkcioniranja organa društva sa ovim zakonom, drugim relevantnim propisima i osnovnim principima korporativnog upravljanja i o tome dostaviti izvještaj skupštini i nadzornom odboru najkasnije osam dana po okončanju revizije.

Amandman LXVI

Član 273. mijenja se i glasi:

- (1) Odbor za reviziju je dužan izvršiti reviziju polugodišnjeg i godišnjeg obračuna i istovremeno kontrolu usklađenosti poslovanja društva i funkcionisanja organa društva sa ovim zakonom, drugim relevantnim propisima i osnovnim principima korporativnog upravljanja.**
- (2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana o reviziji polugodišnjeg obračuna se dostavlja nadzornom odboru, a izvještaj iz stava 1. ovog člana o reviziji godišnjeg obračuna se dostavlja nadzornom odboru i skupštini.**

Obrazloženje

U primjeni ovog člana postavilo se pitanje nadležnosti skupštine po pitanju revizije *polugodišnjeg obračuna*, kao i propisanog roka od osam dana za dostavu izvještaja skupštini i nadzornom odboru. Kako bi se izbjegle dileme u vezi sa ovim pitanjem neophodno je izvršiti izmjenu člana 273.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

**Član 273.
(Revizija)**

(1) Odbor za reviziju je dužan izvršiti reviziju polugodišnjeg i godišnjeg obračuna i istovremeno kontrolu usklađenosti poslovanja društva i funkcionisanja organa društva sa ovim zakonom, drugim relevantnim propisima i osnovnim principima korporativnog upravljanja.

(2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana o reviziji polugodišnjeg obračuna se dostavlja nadzornom odboru, a izvještaj iz stava 1. ovog člana o reviziji godišnjeg obračuna se dostavlja nadzornom odboru i skupštini.

Primjedbe na član 274.

Član 274. u Zakonu glasi:

**Član 274.
(Druga ovlaštenja članova)**

Član odbora za reviziju ovlašten je zahtijevati sazivanje sjednice skupštine i nadzornog odbora kada smatra da su ugroženi interesi dioničara ili utvrdi nepravilnosti u radu predsjednika ili članova nadzornog odbora, direktora ili članova uprave.

Amandman LXVII

U članu 274. riječi „član odbora za reviziju“ se zamjenjuju riječima „odbor za reviziju“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Usaglašavanje sa predlogom amandmana L i vrijedi obrazloženje dato uz taj amandman.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

**Član 274.
(Druga ovlaštenja članova)**

Odbor za reviziju ovlašten je zahtijevati sazivanje sjednice skupštine i nadzornog odbora kada smatra da su ugroženi interesi dioničara ili utvrdi nepravilnosti u radu predsjednika ili članova nadzornog odbora, direktora ili članova uprave.

Primjedba na član 320.

Član 320. u Zakonu glasi:

**Član 320.
(Prijenos udjela)**

- (1) Udjeli u društvu su prenosivi.
- (2) Prijenos udjela vrši se pisanim ugovorom i nasljeđivanjem.
- (3) Udjeli za koje je vezana ugovorena obaveza dodatne činidbe ni u kojem slučaju ne mogu se prenijeti bez izričite pisane saglasnosti društva.

Amandman LXVIII

U stavu 2. riječ „i“ zamijeniti sa riječi „ili“.

Obrazloženje

Smatramo da je neophodno izvršiti ovu izmjenu, jer je postojeća formulacija neprecizna, te regulisati na način da se prijenos udjela vrši pisanim ugovorom ili nasljeđivanjem, a ne i jednim i drugim.

Dodati novi stav 4. koji glasi:

Kada je udio osnivača predmet izvršenja u sudskom postupku, izvršenje se isključivo može sprovesti pljenidbom i prodajom udjela, s tim da ostali članovi društva imaju pravo preče kupovine u skladu sa članom 321. ovog zakona.

Obrazloženje

Prijedlog za dopunu člana 320. sa novim stavom (4) je radi dodatnog pojašnjenja načina sticanja udjela u društvu, te otklanjanja dileme u slučajevima kada je udio predmet izvršenja u sudskom postupku.

Naime, tužilac/tražilac izvršenja ne može u sudskom postupku radi naplate svojih potraživanja preuzeti udio u društvu, bez provedbe prodaje udjela, kada će se ostalim članovima omogućiti pravo preče kupovine.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

**Član 320.
(Prijenos udjela)**

- (1) Udjeli u društvu su prenosivi.
- (2) Prijenos udjela vrši se pisanim ugovorom ili nasljeđivanjem.
- (3) Udjeli za koje je vezana ugovorena obaveza dodatne činidbe ni u kojem slučaju ne mogu se prenijeti bez izričite pisane saglasnosti društva.

(4) Kada je udio osnivača predmet izvršenja u sudskom postupku, izvršenje se isključivo može sprovesti pljenidbom i prodajom udjela, s tim da ostali članovi društva imaju pravo preče kupovine u skladu sa članom 321. ovog zakona.

Primjedba na član 336.

Član 336. U Zakonu glasi:

Član 336. (Sazivanje skupštine društva)

(1) Skupštinu društva saziva: a) uprava, član uprave, nadzorni odbor ili član nadzornog odbora; b) član ili članovi društva čiji udjeli čine najmanje desetinu osnovnog kapitala.

(2) Uprava, član uprave, nadzorni odbor ili član nadzornog odbora je dužna sazvati skupštinu najmanje jednom godišnje i u toku godine kada društvo ostvari gubitak veći od petine osnovnog kapitala prema posljednjem godišnjem obračunu.

(3) Poziv za skupštinu dostavlja se preporučenom pošiljkom, telefaksom ili elektronskom poštom najmanje 15 dana prije datuma održavanja, ako ugovorom ili statutom društva nije drugačije određeno.

(4) U pozivu se određuje dnevni red i dostavljaju materijali za svaku tačku dnevnog reda.

(5) Član ili članovi društva čiji udjeli čine najmanje desetinu osnovnog kapitala imaju pravo izvršiti dopunu dnevnog reda u roku osam dana od dana prijema poziva za skupštinu.

Amandman LXIX

U stavu 1. ovog člana briše se tačka, dodaje zarez i tekst: u skladu sa statutom društva.

Obrazloženje

Ovim članom je propisana nadležnost za sazivanje skupštine društva sa ograničenom odgovornošću na način da to ovlaštenje ima uprava, član uprave nadzorni odbor ili član nadzornog odbora, kao i član ili članovi društva čiji udjeli čine najmanje desetinu osnovnog kapitala, a da se istovremeno ne propisuje postupak, odnosno uslovi pod kojima svaki od ovlaštenih subjekata mogu sazvati skupštinu što dovodi do pravne nesigurnosti.

Ovaj član je potrebno formulisati na način da ne ostavlja dvojbu o tome ko je ovlašten za sazivanje skupštine ili da se predvidi da će to pitanje biti detaljnije uređeno statutom društva.

Tako da nakon izmjene navedeni član glasi:

Član 336. (Sazivanje skupštine društva)

(1) Skupštinu društva saziva: a) uprava, član uprave, nadzorni odbor ili član nadzornog odbora; b) član ili članovi društva čiji udjeli čine najmanje desetinu osnovnog kapitala, u skladu sa statutom društva.

(2) Uprava, član uprave, nadzorni odbor ili član nadzornog odbora je dužna sazvati skupštinu najmanje jednom godišnje i u toku godine kada društvo ostvari gubitak veći od petine osnovnog kapitala prema posljednjem godišnjem obračunu.

(3) Poziv za skupštinu dostavlja se preporučenom pošiljkom, telefaksom ili elektronskom poštom najmanje 15 dana prije datuma održavanja, ako ugovorom ili statutom društva nije drugačije određeno.

(4) U pozivu se određuje dnevni red i dostavljaju materijali za svaku tačku dnevnog reda.

(5) Član ili članovi društva čiji udjeli čine najmanje desetinu osnovnog kapitala imaju pravo izvršiti dopunu dnevnog reda u roku osam dana od dana prijema poziva za skupštinu.

Primjedba na član 340.

Član 340. u Zakonu glasi:

Član 340. (Nadzor)

(1) Ugovorom ili statutom može se odrediti da društvo sa ograničenom odgovornošću ima nadzorni odbor.

(2) Nadzorni odbor obavezno je imati društvo koje ima više od deset članova i društvo koje ima osnovni kapital u iznosu većem od 1.000.000,00 KM i najmanje dva člana.

Amandman LXX

U članu 340. stav 2. brisati.

Obrazloženje

Smatramo da predloženo rješenje nije dobro definisano jer se postavlja pitanje šta ukoliko društvo ima 10 članova i osnovni kapital manji od 1 milion KM ili obrnuto. Smatramo da je ovo potpuno neracionalno rješenje. Također, npr. kod porodičnih firmi gdje su vlasnici otac i sin, muž i žena prema predloženom rješenju moraju imati nadzorni odbor što je veoma neracionalno. Potpuno nepotrebno uvođenje nadzornog odbora što zahtjeva nove obaveze kompanijama.

Nakon izmjena navedeni član sada glasi:

Član 340. (Nadzor)

(1) Ugovorom ili statutom može se odrediti da društvo sa ograničenom odgovornošću ima nadzorni odbor.

Primjedba na član 341.

Član 341. u Zakonu glasi:

Član 341. (Pravo člana društva koje nema nadzorni odbor)

Član društva koje nema nadzorni odbor ima pravo neposredno nadzirati poslovanje društva, poslovne knjige i spise, zalihe i blagajničko poslovanje i sačiniti bilans društva za svoje potrebe.

Amandman LXXI

Na kraju rečenice tačka se zamjenjuje zarezom, te dodaje „na način kako je to uređeno statutom društva.“

Obrazloženje

Trenutna formulacija člana 341. sklona je različitim tumačenjima. U skladu sa Zakonom, članovi društva svoje nadležnosti i nadzor nad poslovanje društva sprovede putem skupštine društva, koja se organizira prema zakonu minimalno jednom godišnje, s tim da članovi društva imaju pravo statutom odrediti i češće održavanje skupštine ukoliko smatraju da je to neophodno.

Nadalje, trenutnom formulacijom, npr. jedan član društva, može suprotno volji ostalih članova, odnosno skupštine, kao kolektivnog organa, provoditi takve aktivnosti u društvu koje mogu dovesti do narušavanja kontinuiteta poslovnih procesa društva, uzurpirati vrijeme radnika društva radi davanja informacija i podataka na dnevnoj osnovi, što je u konačnici na štetu svih članova društva. Stoga, predlaže se dopuna člana kako je navedeno, a u cilju ostavljanja prostora članovima društva da dogovore način i dinamiku nadzora poslovanja društva, a sve kako se ne bi remetio kontinuitet operativnih procesa društva.

Tako da član 341. nakon izmjene glasi:

Član 341. (Pravo člana društva koje nema nadzorni odbor)

Član društva koje nema nadzorni odbor ima pravo neposredno nadzirati poslovanje društva, poslovne knjige i spise, zalihe i blagajničko poslovanje i sačiniti bilans društva za svoje potrebe, na način kako je to uređeno statutom društva.

Primjedba na član 367.

Član 367. u Zakonu glasi:

Član 367. (Kaznene odredbe za društvo)

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 200.000,00 KM društvo koje:

- a) obavlja djelatnost protivno odredbama ovog zakona;
- b) nema stvarno sjedište prema sjedištu upisanom u registar društava ili ne prijavi promjenu sjedišta za upis u registar društava;
- c) ima ili koristi firmu protivno odredbama ovog zakona ili u svojim poslovnim pismima i narudžbama ne navodi sve podatke u skladu s odredbama ovog zakona;
- d) poveća osnovni kapital protivno odredbama člana 130. ovog zakona;
- e) odobri ili prima uplate dionica u ratama protivno odredbama člana 133. ovog zakona ili oslobodi upisnika obaveze plaćanja upisanih dionica protivno odredbi člana 134. ovog zakona;
- f) poveća osnovni kapital emisijom novih dionica protivno odredbi člana 139. ovog zakona;
- g) poveća nominalnu vrijednost dionica ili emituje besplatne dionice ili ne prijavi povećanje nominalne vrijednosti dionica protivno odredbama čl. 144., 145. i 146. ovog zakona;
- h) poveća osnovni kapital iz vlastitih sredstava protivno odredbama čl. 152., 153., 154., 155. i 156. ovog zakona;
- i) ne plati iz vlastitih sredstava razliku između cijene i nominalne vrijednosti dionica u skladu s odredbama člana 157. ovog zakona;
- j) smanjenjem osnovnog kapitala ugrozi izvršavanje obaveza prema povjeriocima, protivno odredbama člana 161. ovog zakona;
- k) vrši isplate po osnovu smanjenja osnovnog kapitala ili odustane od emisije dionica čija nominalna vrijednost nije u cjelini plaćena, prije upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata, protivno odredbama člana 163. ovog zakona;
- l) ne obavijesti povjerioce o smanjenju osnovnog kapitala, u skladu s odredbama čl. 164. i 165. ovog zakona;
- m) vrši otkup dionica protivno odredbi člana 165. stav (3) ovog zakona;
- n) vrši smanjenje osnovnog kapitala protivno odredbama člana 167. ovog zakona;
- o) ne isplati povučene dionice u roku ili ne obavijesti Komisiju o rezultatima povlačenja u skladu s odredbama čl. 170. i 171. ovog zakona;
- p) ne otkupi ponuđene dionice u skladu s odredbama čl. 173. i 174. ovog zakona;
- r) poveća osnovni kapital prije izvršenog upisa smanjenja osnovnog kapitala, protivno odredbi člana 179. ovog zakona;
- s) ne vrši izdvajanje u fond rezervi u skladu s odredbama čl. 180. i 181. ovog zakona;
- t) koristi fond rezervi protivno odredbama člana 182. ovog zakona;
- u) dionice i privremeni emitovane umjesto poništenih prodaje protivno odredbama člana 192. ovog zakona;
- v) donese odluku o isplati protivno odredbama člana 196. stav (1) ovog zakona;
- z) isključi ili ograniči pravo preče kupnje dionica protivno odredbi člana 203. ovog zakona; aa) ne omogući dioničaru ili punomoćniku uvid u isprave u skladu s odredbama čl. 204. i 235. ovog zakona; bb) direktno ili indirektno upiše vlastite dionice ili stekne vlastite dionice ili ne izvijesti Komisiju o sticanju u roku protivno odredbama čl. 213., 214., 215., 216. i 217. ovog zakona; cc) ne smanji osnovni kapital ili ne donese odluku o prodaji vlastitih dionica suprotno odredbama člana 219. ovog zakona; dd) daje ili garantuje avanse, zajmove i kredite protivno odredbi člana 225. ovog zakona; ee) ne sazove skupštinu u roku protivno odredbama iz čl. 230., 231., 232. i 233. ovog zakona; ff) ne čuva isprave u skladu s odredbom člana 242. stav (1) ovog zakona; gg) ima nadzorni odbor sastavljen protivno odredbama člana 248. ovog zakona; hh) ne vodi knjigu udjela u skladu s odredbama čl. 318. i 319. ovog zakona; ii) nema nadzorni odbor u

slučajevima iz člana 340. stav (2) ovog zakona; jj) ne održi skupštinu po nalogu suda u slučaju iz člana 345. ovog zakona; kk) poveća osnovni kapital protivno odredbama člana 348. ovog zakona; ll) odluku o smanjenju osnovnog kapitala ne dostavi registru društava ili ne objavi, u skladu s odredbama člana 350. ovog zakona; mm) ne obezbijedi odvojeno upravljanje imovinom spojenog ili pripojenog društva u skladu s odredbom člana 356. ovog zakona.

Amandman LXXII

U članu 367. u stavu 1. riječi i brojevi „od 500,00 KM do 200.000,00 KM“ zamjenjuju se riječima i brojevima „ od 500,00 KM do 15.000,00 KM“

U istom članu iza stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„(2) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000, 000 KM do 20.000,00 KM kaznit će se društvo za ponovljeni prekršaj iz stava 1. alineja 1.do 35. ovog člana.“

U istom članu iza stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„(3)Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,000 do 50.000,000 KM kaznit će se društvo za svaki naredni ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog člana alineja od 1 do 35. ovog člana.

Obrazloženje

U modernim pravnim sistemima i za zakonodavca važi pravilo „ o ne pretjerivanju“. Također u posebnim zakonima iz oblasti finansija (banke, lizing društva) su propisane umjerene kazne do najviše 15.000,00 KM.

Dalje, predloženim tekstom Zakona kazne su nesrazmjerne trenutnoj ekonomskoj situaciji u BiH, te ih je potrebno smanjiti odnosno uskladiti srazmjerno ekonomskom stepenu razvoja društva kako za pravna tako i za fizička lica (odgovorna). Također treba napomenuti da je ovakvim rješenjem povrjeđeno načelo postupnosti. Dalje, predloženo rješenje dovodi do pravne nesigurnosti obzirom da se inspektoru ostavlja da po slobodnoj ocjeni određuje kaznu za privredna društva. Na ovaj način privredna društva se stavljaju u neravnopravan položaj, prema ovom rješenju za isti prekršaj dva privredna društva mogu biti drastično različito kažnjena. S druge strane ovako nesrazmjerne kazne su dobra osnova za korupciju i druge nelegalne radnje. Shodno navedenom smatramo da su naše primjedbe opravdane te da se predviđene kazne moraju uskladiti sa ekonomskom situacijom zemlje.

Tako da član 367. nakon izmjena sada glasi:

Član 367. (Kaznene odredbe za društvo)

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 15.000,00 KM društvo koje:

1) obavlja djelatnost protivno odredbama ovog zakona;

- 2) nema stvarno sjedište prema sjedištu upisanom u registar društava ili ne prijavi promjenu sjedišta za upis u registar društava ;
- 3) ima ili koristi firmu protivno odredbama ovog zakona ili u svojim poslovnim pismima i narudžbama ne navodi sve podatke u skladu s odredbama ovog zakona;
- 4) poveća osnovni kapital protivno odredbama člana 130. ovog zakona;
- 5) odobri ili prima uplate dionica u ratama protivno odredbama člana 133. ili oslobodi upisnika obaveze plaćanja upisanih dionica protivno odredbi člana 134. ovog zakona;
- 6) poveća osnovni kapital emisijom novih dionica protivno odredbi člana 139. ovog zakona;
- 7) poveća nominalnu vrijednost dionica ili emituje besplatne dionice ili ne prijavi povećanje nominalne vrijednosti dionica protivno odredbama čl. 144. do 146. ovog zakona;
- 8) poveća osnovni kapital iz vlastitih sredstava protivno odredbama čl. 152. do 156. ovog zakona;
- 9) ne plati iz vlastitih sredstava razliku između cijene i nominalne vrijednosti dionica u skladu sa odredbama člana 157. ovog zakona;
- 10) smanjenjem osnovnog kapitala ugrozi izvršavanje obaveza prema povjeriocima, protivno odredbama člana 161. ovog zakona;
- 11) vrši isplate po osnovu smanjenja osnovnog kapitala ili odustane od emisije dionica čija nominalna vrijednost nije u cjelini plaćena, prije upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata, protivno odredbama člana 163. ovog zakona;
- 12) ne obavijesti povjerioce o smanjenju osnovnog kapitala, u skladu sa odredbama čl. 164. i 165. ovog zakona;
- 13) vrši otkup dionica protivno odredbi člana 165. stav 3. ovog zakona;
- 14) vrši smanjenje osnovnog kapitala protivno odredbama člana 167. ovog zakona;
- 15) ne isplati povučene dionice u roku ili ne obavijesti Komisiju o rezultatima povlačenja u skladu sa odredbama članova. 170. i 171. ovog zakona;
- 16) ne otkupi ponuđene dionice u skladu sa odredbama čl. 173. i 174. ovog zakona;
- 17) poveća osnovni kapital prije izvršenog upisa smanjenja osnovnog kapitala, protivno odredbi člana 179. ovog zakona;
- 18) ne vrši izdvajanje u fond rezervi u skladu sa odredbama čl. 180. i 181. ovog zakona;
- 19) koristi fond rezervi protivno odredbama člana 182. ovog zakona;
- 20) dionice i privremenice emitovane umjesto poništenih prodaje protivno odredbama člana 192. ovog zakona;
- 21) donese odluku o isplati protivno odredbama člana 196. stav 1. ovog zakona;
- 22) ako isključi ili ograniči pravo preče kupnje dionica protivno odredbi člana 203. Zakona;
- 23) ne omogući dioničaru ili punomoćniku uvid u isprave u skladu sa odredbama čl. 204. i 235. ovog zakona;
- 24) direktno ili indirektno upiše vlastite dionice ili stekne vlastite dionice ili ne izvijesti Komisiju o sticanju u roku protivno odredbama čl. 213. do 217. ovog zakona;
- 25) ne smanji osnovni kapital ili ne donese odluku o prodaji vlastitih dionica suprotno odredbama čl. 219 ovog zakona;
- 26) daje ili garantira avanse, zajmove i kredite protivno odredbi člana 225. ovog zakona;
- 27) ne sazove skupštinu u roku protivno odredbama iz član. 230. do 233. ovog zakona;
- 28) ne čuva isprave u skladu sa odredbom člana 242. stav 1. ovog zakona;
- 29) ima nadzorni odbor sastavljen protivno odredbama člana 248. ovog zakona;
- 30) ne vodi knjigu udjela u skladu sa odredbama čl. 318. i 319. ovog zakona;
- 31) nema nadzorni odbor u slučajevima iz člana 340. stav 2. ovog zakona;
- 32) ne održi skupštinu po nalogu suda u slučaju iz člana 345. ovog zakona;

- 33) poveća osnovni kapital protivno odredbama člana 348. ovog zakona,
34) odluku o smanjenju osnovnog kapitala ne dostavi registru društava ili ne objavi, u skladu sa odredbama člana 350. ovog zakona.
35) ne osigura odvojeno upravljanje imovinom spojenog ili pripojenog društva u skladu sa odredbom člana 355. ovog zakona;

Novčanom kaznom u iznosu od 15.000, 000 KM do 20.000,00 KM kaznit će se društvo za ponovljeni prekršaj iz stava 1. alineja 1.do 35. ovog člana.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,000 do 50.000,000 KM kaznit će se društvo za svaki naredni ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog alineja od 1 do 35. ovog člana srazmjerno težini učinjenog prekršaja.

Primjedba na član 368.

Član 368. u Zakonu glasi:

Član 368. (Kaznene odredbe za odgovorno lice)

Za prekršaj iz člana 367. ovog zakona kaznit će se i odgovorno lice u društvu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 20.000,00 KM.

Amandman LXXIII

U članu 368. u stavu 1. riječi “ od 50,00 KM do 20.000,00 KM” zamjenjuju se riječima “od 50.00 KM do 5.000,000 KM”.

Iza stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

Za ponovljeni prekršaj iz člana 367. ovog zakona odgovorno lice u društvu kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM.

Obrazloženje

Obrazloženje isto kao u amandmanu LXXII kazne nesrazmjerno visoke u odnosu na ekonomsku situaciju i moć države. Stoga predlažemo kao i u prethodnom amandmanu da se kazne smanje.

Tako da nakon izmjena član 368. sada glasi:

Član 368. (Kaznene odredbe za odgovorno lice)

(1)Za prekršaj iz člana 367. ovog zakona kaznit će se i odgovorno lice u društvu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 5.000,00 KM.

(2) Za ponovljeni prekršaj iz člana 367. Ovog zakona odgovorno lice u društvu kaznit će se Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM.

Amandman LXXIV

Iza člana 371. dodaje se novi član 372. koji glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se odgovorna lica u nadležnim organima za nadzor, provedbu i primjenu ovog Zakona, ukoliko:

- a) **pravilno ne ne obavlja primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona i drugih podzakonskih akata;**
- b) **ne poduzme mjere kada je očito da je to morao obaviti**
- c) **pri obavljanju svog nadzora prekorači ili zloupotrebi svoje ovlasti, namjerno ili iz grube nepažnje;**
- d) **namjerno ili iz grube nepažnje ne poštuje propisane rokove**
- e) **namjerno ili iz grube nepažnje, neposrednim, nestručnim ili nezakonitim radom u obavljanju svog nadzora nanese veću materijalnu štetu subjektu nadzora ili drugoj osobi“.**

Ostali članovi se pomjeraju za jedno mjesto unazad.

Obrazloženje

Za prekršaje iz ovog zakona predviđena je kazna samo za: počinioca, odgovornu osobu i pravno lice, a ne i za odgovorno lice nadležnih organa za nadzor, provedbu i primjenu ovog Zakona, koji namjerno ili iz grube nepažnje ne vrši posao u skladu sa propisima i nanosi štetu: poslodavcima, fizičkim licima i institucijama države.

Napominjemo da je Ured za zakonodavstvo Vlade FBiH, svojim mišljenjem, potvrdio da ne postoje ustavne ili zakonske prepreke za uvođenje i ove vrste odgovornosti.

Stoga predlažemo da se u Zakonu u kaznenim odredbama uvedu kazne za ovlaštena lica u nadležnim organima koja sprovode Zakon kako smo definisali u prijedlogu. Time će se direktno uticati na smanjenje mita i korupcije i doprinijeće se efikasnijem i pravednijem sprovođenju zakona.

Ukoliko se usvoji primjedba novi član 372. glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se odgovorna lica u nadležnim organima za nadzor, provedbu i primjenu ovog Zakona, ukoliko:

- a) **pravilno ne ne obavlja primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona i drugih podzakonskih akata;**
- b) **ne poduzme mjere kada je očito da je to morao obaviti**

- c) pri obavljanju svog nadzora prekorači ili zloupotrebi svoje ovlasti, namjerno ili iz grube nepažnje;
- d) namjerno ili iz grube nepažnje ne poštuje propisane rokove
- e) namjerno ili iz grube nepažnje, neposrednim, nestručnim ili nezakonitim radom u obavljanju svog nadzora nanese veću materijalnu štetu subjektu nadzora ili drugoj osobi“.